

Biologisk mångfald i dammar

Fåglar

Undersökning av 51 nyanlagda dammar 1994-2000

Höje å projektet
&
Kävlinge å-projektet

Ekologgruppen

Maj 2001

Biologisk må ngfald i dammar

F åglar

Undersökning av 51 nyanlagda dammar 1994-2000

Rapporten är författad av Martin Granbom och Ekologgruppen genom Johan Hammar och Johan Krook. Rapportredigering: Ekologgruppen.

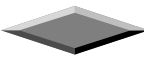
Foto: Johan Hammar

Vinjetteckningar: Peter Elfman

Uppdragsgivare: Höje å Vattendragsförbund och Programberedningen för Kävlingeå-projektet.

Omslagsbild: Tofsvipa och sothöna vid våtmarken i Skarhult (K25).

maj 2001

Martin Granbom
Strandvägen 35
234 36 Lomma
040-41 66 35

Ekologgruppen i Landskrona AB
konsult inom natur- och miljövård

ADRESS: Järnvägsgatan 19 b
261 32 Landskrona
TELEFON: 0418-767 50

E-POST: mailbox@ekologgruppen.com
HEMSIDA: www.ekologgruppen.com
TELEFAX: 0418-103 10

Innehållsförteckning

	sidan
Sammanfattning	1
Inledning	2
Undersökningsområdet.....	3
Undersökta dammar	3
Genomförande	5
Fältarbete.....	5
Resultat med kommentarer	6
Allmänt.....	6
Artrikedom	7
Enskilda arter	7
Fåglarnas etablering.....	16
Slutsatser	19
Uppföljningsstudierna fortsätter	19

Bilagor

1. Beskrivning av och resultat från enskilda dammar/våtmarker
2. Artlistor, enskilda dammar/våtmarker
3. Artlista, samtliga dammar/våtmarker

Sammanfattning

Under 1994-2000 har Ekologgruppen i Landskrona AB genomfört inventeringar av fågelfaunan i 51 dammar inom Kävlingeåns och Höljeåns avrinningsområden. Syftet med inventeringen har varit att bedöma dammarnas betydelse för den biologiska mångfalden, samt att undersöka hur deras ålder och utformning inverkar på artantal och artsammansättning.

Dammarna/våtmarkerna fågelinventerades under häckningstid, och varje damm/våtmark besöktes minst två gånger men på vissa lokaler med många häckande par gjordes ytterligare ett besök. Ett av inventeringsbesöken låg i mitten av maj, och ett annat i början av juni.

Totalt påträffades 65 arter varav 40 bedömdes häcka i dammen/våtmarken eller i dess omgivning. Av dessa bedömdes 33 arter vara direkt knutna till dammen/våtmarken och skulle inte ha etablerat sig om inte dammen/våtmarken anlagts.

Flest arter påträffades i våtmarken vid Skarhult, K25. 35 arter sågs totalt varav 19 bedömdes som möjliga eller troliga häckare. Även vid Björnstorp, H35 påträffades många arter (32st) men här var antalet häckande fåglar något lägre. 14 arter bedömdes som möjliga eller troliga häckare. Andra dammar med stort antal häckande fåglar var H14 och H7. På dessa lokaler häckade 18 respektive 15 arter.

De vanligaste förekommande häckfågelarterna var gräsand och tofsvipa. Gräsand fanns i 38 av de 51 undersökta dammarna medan tofsvipa fanns i 31 dammar. Det totala antalet häckande gräsandspar var ca 132 och motsvarande siffra för tofsvipan var ca 109 par. Anmärkningsvärt är att mindre strandpipare förekom i hela 24 dammar med totalt ca 46 par och gulärta i 20 dammar med ca 39 par.

Totalt anträffades rödlistade arter i 34 av de 51 undersökta dammarna. De rödlistade fågelarterna var (hotkategori inom parentes) vit stork (*försvunnen*), årta (*sårbar*), brunand (*sårbar*), skedand, mosnäppa, mindre strandpipare, gulärta (den sydliga rasten *flava*), storspov och skärfläcka (alla bedöms som *missgynnade*).

Etableringen av fåglar var mycket snabb och framför allt mindre strandpipare är en snabb kolonisatör av nyanlagda dammar. I 80% av dammarna som var yngre än ett år häckade mindre strandpipare. I takt med att strandvegetation täckte större och större del av strandzonen ökade även antalet häckande par av vissa arter tex. sothöna och gräsand. Dammens storlek verkar inte ha någon betydelse för flertalet arter. Tofsvipa, rödbena och gulärta förekommer dock talrikare och i större antal vid de större dammarna än vid de mindre. För flertalet vadare, gräsand och vigg samt gulärta var antalet häckande par betydligt större vid de dammar där det inte fanns några träd eller buskar i närheten jämfört med de dammar som hade högre vegetation i anslutning till dammen.

Undersökningen visar att de nya dammarna och våtmarkerna bidrar stort till bevarandet och utvecklandet av mångfalden i jordbrukslandskapets fågelfauna. Många fågelarter är idag hårt trängda i jordbrukslandskapet till följd av utdikningen samt att marken odlas allt effektivare och intensivare idag än tidigare. Det är inte bara de arter som häckar i dammarna som gynnas utan även andra arter i jordbrukslandskapet använder dammarna/våtmarkerna med omnejd som sk refugområden där de söker föda eller skydd. De nyanlagda dammarna ger därför en mycket värdefull ökning av livsrummet även för dessa arter.

Inledning

Inom Höjeåns och Kävlingeåns avrinningsområden i sydvästra Skåne bedrivs sedan några år tillbaka ett vatten- och landskapsvårdsarbete. Detta arbete genomförs under namnen Höje å projektet och Kävlingeå-projektet. Båda projekten har som målsättning att öka den biologiska mångfalden i jordbrukslandskapet och att minska transporten av näringsämnen i vattendragen. För att uppnå dessa syften arbetar projekten med att skapa naturdammar och våtmarker på strategiska platser i landskapet.

Höje å projektet startade 1991 som en del i verksamheten inom Höje å Vattendragsförbund. Arbetet med Höje å projektet drivs som ett samarbete mellan Lomma, Lunds och Staffanstorps kommuner. Höje å projektet är kanske det damm- och våtmarksprojekt i landet som pågått längst. Totalt har det inom projektet fram till 1999 anlagts 57 hektar dammar och våtmarker fördelade på 53 olika objekt. Storleken på dammarna varierar från 0,1 till 6,1 hektar. Dessutom har 76 km skyddszoner anlagts längs med bäckar och åar i avrinningsområdet.

Kävlingeå-projektet startade 1995 och bygger på ett samarbetsavtal mellan de nio kommuner som ligger i Kävlingeåns avrinningsområde; Eslöv, Hörby, Höör, Kävlinge, Lomma, Lund, Sjöbo, Tomelilla och Ystad. Totalt har det inom projektet fram till 1999 anlagts 51 hektar dammar och våtmarker fördelade på 47 olika objekt. Storleken på dammarna varierar från 0,3 till 5,3 hektar. Dessutom har 25 km skyddszoner anlagts längs med bäckar och åar i avrinningsområdet.

Utförliga beskrivningar av Höje å projektet och Kävlingeå-projektet finns i rapporterna:

Höje å projektet, Slutrapport etapp I och II

Höje å projektet, Projektkatalog

Kävlingeå-projektet, Etapp I – slutrapport

Kävlingeå-projektet, Projektkatalog

Projektet presenteras också på hemsidan: www.ekologgruppen.com/wetnet.htm

Genom att projekten haft ett gemensamt finansieringsstöd från EU-fonden Life under åren 1996 till 1999 har projekten knutits närmare varandra. Det Lifefinansierade projektet finns redovisat i rapporten *Wetlands in Agricultural Areas, Final Report*. Stödet från Life har bl a lett fram till ett gemensamt uppföljningsprogram för Höje å och Kävlingeå-projektet avseende biologisk mångfald och mätning av näringsämnesreduktion i dammar. Uppföljningsprogrammet för biologisk mångfald har hittills resulterat i följande redovisningar:

Biologisk mångfald i dammar - vegetation, undersökning 1998(Ekologgruppen 2000)

Biologisk mångfald i dammar - bottenfauna, undersökning 1998(Ekologgruppen 2000)

Programmet har under åren 1996-1999 omfattat totalt 26 naturdammar och våtmarker, vilka samtliga inventerats med avseende på fåglar, vegetation och evertebratfauna. I tre av dammarna har också intensiva mätningar skett av in- och utgående halter av kväve, fosfor och suspenderat material. Dessa mätningar har resulterat i rapporten *Dammar som reningsverk - näringsämnesreduktionsmätningar 1993-2000* (Ekologgruppen 2001) Åldern på de undersökta naturdammarna och våtmarkerna har varierat mellan 0,5 och 6 år. Utöver dessa dammar har ytterligare 25 dammar inventerats under åren 1994-2000.

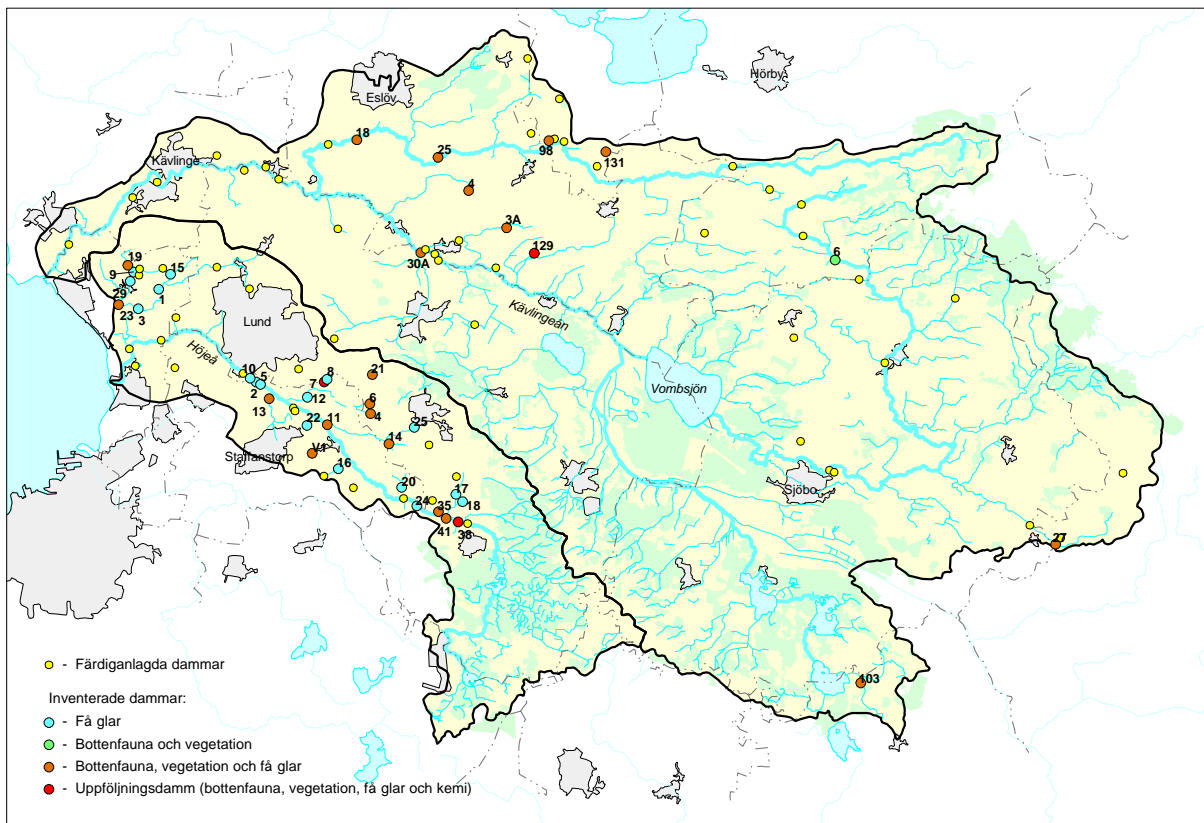
Föreliggande rapport utgör redovisningen av de fågelinventeringar som utförts under åren 1994-2000.

Undersökningsområdet

Höjeåns och Kävlingeåns avrinningsområden (se figur 1) upptar en yta på totalt drygt 1500 km² och med en fördelning mellan avrinningsområdena på 21 respektive 79 %. Den dominerande markanvändningen är åkermark (cirka 60 %), medan skog täcker cirka 20 % av arealen. Skog och förekommande sjöar är koncentrerade till områdets östra och sydöstra delar. Den totala befolkningen inom avrinningsområdena uppgår till drygt 160 000 varav ca 85 % bor i tätort. Större samhällen i avrinningsområdena är Eslöv, Kävlinge, Lund, Sjöbo och Staffanstorp.

Anlagda dammar ligger i huvudsak i intensivt brukade jordbruksområden där näringsämneshalterna i vattendragen normalt är höga. Totalkvävehalter mellan 5 och 10 mg/l (årsmedelvärden) är normalt i de lite större vattendragen medan kvävehalterna i mindre bäckar och jordbruksdiken kan överstiga 20 mg/l. Motsvarande karaktäristiska totalfosforhalter ligger i de större vattendragen på 0,07 och 0,15 mg/l, medan halterna i mindre vattendrag kan nå en bra bit över 0,5 mg/l. Grumligheten kan vara mycket betydande, främst i samband med kraftiga regn.

Undersökta dammar

Figur 1. Karta över Höje å och Kävlingeåns avrinningsområden. Dammar och våtmarker som anlagts mellan 1992 och 1999 har märkts ut. Dammar som varit föremål för olika undersökningar har särskilda markeringar. Dammar som ingått i fågelinventeringen har markerats med orange, röda eller blå prickar.

Under åren 1994 till och med 2000 inventerades totalt 51 dammar varav 32 var inom Höje ås avrinningsområde och 19 inom Kävlingeåns avrinningsområde. Dammarna var av skiftande ålder där de äldsta anlades 1992 och de yngsta hösten 1999. Detta medförde att vegetationen var mycket skiftande runt dammarna. Vissa dammar hade en rik strandflora medan andra dammars stränder enbart bestod av blottlagd lera. Storleken varierade från 0,25 ha (H21, Sjötorp) till 6,1 ha (H50 Kannikemarken). I 15 av dammarna fanns öar. Dammarnas läge i förhållande till omgivningen klassificerades i en tregradig skala från öppet, dvs. ingen högre vegetation i dammens närmsta omgivning, till slutet, dvs. med högre vegetation i dammens närmsta omgivning.

Tabell 1. Dammar som undersökts med avseende fåglar i Höje åns (H) och Kävlingeåns (K) avrinningsområden 1994 - 2000. Anläggningsår, antal öar i dammen, dammyta, inventeringsår samt dammarnas läge i förhållande till närmaste omgivningen redovisas i tabellen.

Provpunkt	Namn	Anlagd år	Antal öar	Yta (m ²)	Inventeringsår	Slutenhet
H1	Fjelle 42:1	1992	0	2200	94, 95	Träd/skog intill
H2	Knästorp 1:1	1992	0	9000	94, 95	Närhet träd/skog
H3	Fjelle 3:2	1992	0	1100	94, 95	Öppet läge
H4	Dalby 62:24	1992	0	4500	94, 95, 98, 00	Öppet läge
H5	Knästorp 1:1	1992	0	4500	94, 95	Träd/skog intill
H6	Dalby 10:2	1992	0	3500	94, 95, 98, 00	Öppet läge
H7	St. Rå by 37:15	1992	1	8000	94, 95, 98, 00	Öppet läge
H8	L:a Bjällerup 2:3	1992	0	2000	94, 95	Närhet träd/skog
H9	Fjelle 24:1	1993	1	8000	94, 95	Öppet läge
H10	Hälebromölla	1993	0	4500	94, 95	Träd/skog intill
H11	St. Bjällerup 20:1	1993	0	4000	94, 95, 98, 00	Träd/skog intill
H12	L:a Bjällerup 14:1	1993	1	6500	94, 95	Öppet läge
H13	Knästorp 2:7	1993	1	10200	94, 95, 96, 97, 97, 98, 00	Öppet läge
H14	Dalby 21:27	1993	2	17000	94, 95, 96, 97, 97, 98, 00	Öppet läge
H15	Laxmans Åkarp 4:2	1993	0	2600	94, 95	Närhet träd/skog
H16	Kyrkheddinge 1:5	1994	0	6000	94, 95	Öppet läge
H17	Björnstorp 1:1	1993	0	4000	94, 95	Närhet träd/skog
H18	Björnstorp 1:1	1993	1	4400	94, 95	Öppet läge
H19	Borgeby 37:2	1994	0	7000	94, 95, 96, 97, 97, 98, 00	Öppet läge
H20	Alberta mosse	1993-94	0	4000	95	Närhet träd/skog
H21	Sjötorp 3:6	1994	0	2500	95, 98, 00	Närhet träd/skog
H22	Hemmestorp 1:25	1994	0	5400	95	Träd/skog intill
H23	Flädie 8:4	1994	0	2500	95	Närhet träd/skog
H24	Svinarp 2:1 mfl	1994	1	8000	95	Träd/skog intill
H25	Dalby 23:3	1995	0	4700	95	Närhet träd/skog
H29	Fjelle 8:3	1996	0	10100	98, 00	Öppet läge
H35	Björnstorp 1:1	1996	1	36000	97, 98, 00	Öppet läge
H38	Genarp 7:6	1996	0	10000	98, 00	Öppet läge
H41	Åspet 1:26	1997	1	15000	98, 00	Öppet läge
H50	Kannikemarken 1:1	1999	2	61000	00	Öppet läge
H52	Vallkärra	1999	0	7000	00	Öppet läge
HV1	Dagvattendamm	1996	0	2000	98	Öppet läge

Forts Tabell 1

Provpunkt	Namn	Anlagd år	Antal öar	Yta (m ²)	Inventeringsår	Slutenhet
K3a	Kristinetorp 1:2	1997	0	50000	97, 98, 00	Närhet träd/skog
K4	Skarhult 2:3	1997	0	11000	98, 00	Öppet läge
K18	Ellinge 34:1	1996	1	11000	98, 00	Träd/skog intill
K25	Skarhult 13:10	1997	1	53000	97, 98, 00	Närhet träd/skog
K27	Boaröd 15:1	1999	0	3500	98, 00	Träd/skog intill
K30A1	Flyinge Stuteri	1997	1	15000	97, 98	Öppet läge
K30A2	Flyinge Stuteri	1997	0	10000	97,98	Närhet träd/skog
K30A3	Flyinge Stuteri	1997	1	16000	97, 98	Träd/skog intill
K 46	Holmby 7:4	1999	0	13000	00	Öppet läge
K50	Hoby 3:2	1997	0	5000	00	Närhet träd/skog
K98	Rolsberga 10:7	1998	0	9000	98, 00	Öppet läge
K103	Snogarp 2:1	1997	1	6000	98	Träd/skog intill
K 106	Knutstorp 1:1	1999	0	11000	00	Närhet träd/skog
K125	Igelösa 9:1	1999	0	16000	00	Träd/skog intill
K129	Slogstorp 17:8	1997	1	8000	98, 00	Träd/skog intill
K131	Jordboen 1:1	1997	0	10000	98, 00	Träd/skog intill
K139	Stora Harrie 5:23	1998	0	8000	00	Öppet läge
K147	Grimstofta 8:42	1998	0	8000	00	Öppet läge
K159	Hammarlunda 2:1	1999	0	12000	00	Träd/skog intill

Genomförande

Fågelinventeringarna har utförts av Ekologgruppen genom Martin Granbom. År 2000 utförde Ekologgruppen genom Anna Karin Olsson inventering av tre dammar (H7, H38 och K129).

Fältarbete

Dammarna/våtmarkerna fågelinventerades under häckningstid, och varje damm/våtmark besöktes minst två gånger men på vissa lokaler med många häckande par gjordes ytterligare ett besök. Ett av inventeringsbesöken låg i mitten av maj, och ett annat i början av juni för att få med så stor andel såväl av tidigt som sent häckande arter.

Vid inventeringstillfället avspanades dammen/våtmarken med tub- eller handkikare först på avstånd, och därefter gick inventeraren runt dammen/våtmarken. Observerade och hörda arter samt eventuella häckningsindicier noterades. Som häckningsindicium räknades observation av ungar, förälder på bo, sång och varningsläte i kombination med aggressivt beteende. Om en art påträffades i samma område flera gånger räknades den också som häckande i de fall omgivningen var gynnsam.

Bedömning om eventuell häckning har inskränkts till att enbart gälla arter som anses vara knutna till dammen/våtmarken. För arter som t.ex. ladusvala, tornseglare och hämpling gjordes därför ingen bedömning om häckningssannolikhet. Notering gjordes dock om att dessa arter använder dammen/våtmarken som födosöksområde.

Påträffade arter som anses vara knutna till damm/våtmarksmiljön är gråhakedopping, häger, vit stork, sångsvan, knölsvan, grågås, gravand, gräsand, kricka, skedand, vigg, brunand, knipa, brun

kärrhök, rörhöna, sothöna, strandskata, tofsvipa, större strandpipare, mindre strandpipare, mosnäppa, skogssnäppa, rödbena, drillsnäppa, storspov, skrattnås, fiskmås, fisktärna, gulärta, sävsångare, kärrensångare, rörsångare och sävsparv (33 arter).

Påträffade arter som inte anses knutna till dammen/våtmarken är: gråtrut, ringduva, skogsduva, turkduva, tornseglare, ladiusvala, backsvala, hussvala, ängspiplärka, sädesärta, stare, ärtsångare, törnsångare, stenskvätta, buskskvätta, näktergal, pilfink, gråsparv och hämpling (19 arter).

Resultat med kommentarer

Allmänt

De undersökta dammarna och våtmarkerna hyser en mängd fåglar, inte bara under häckningstid. Även under flyttningen rastar många fåglar vid dammarna/våtmarkerna och födosöker. Vid sporadiska besök vid vissa dammar/våtmarker har mängder av svanar, gäss och änder synts i och kring vattnet. Att dammarna/våtmarkerna spelar stor roll för fågellivet även på icke-häckningstid bör poängteras.

Flest arter påträffades i våtmarken vid Skarhult, K25. 35 arter sågs totalt varav 19 bedömdes som möjliga eller troliga häckare. Även vid Björnstorp, H35 påträffades många arter (32st) men här var antalet häckande fåglar något lägre. 14 arter bedömdes som möjliga eller troliga häckare. Dessa dammar är de största av de inventerade (5,3 respektive 6,1 ha). Vattennivån fluktuerar kraftigt i damm K25 som regelbundet översvämmas samtidigt som omgivande marker betas. Detta skapar mycket gynnsamma miljöer för vadare och simänder. Förutom häckande mindre strandpipare i K25 påträffades i båda dammarna också rikligt med flyttande vadare som mosnäppa, skogssnäppa och brushane. Bredvid dammarna finns tuviga sankmarker med pölar, vilket möjliggör häckning av t.ex. kricka och skedand.

En annan damm som bjuder på många arter är damm H14 vid Dalby. Här sågs 28 arter varav 18 bedömdes vara potentiellt häckande. Bland annat häckar den mindre vanliga gråhakedoppingen här och troligtvis också ett par skedand. Det finns såväl uppvuxen strandvegetation med bladvass och kaveldun som grus- och lerstränder, vilka lämpar sig väl för födosökande vadare. Kring dammen häckar både tofsvipa och strandskata. Dammen är väl värd ett besök under sträcktid då fler arter, främst doppingar och änder, kan påträffas.

Damm H11 (St. Bjällerup) och K27 (Boaröd) är båda exempel på dammar med få påträffade fågelarter, såväl observerade som häckande. I H11 häckade 1-2 arter (och par) och i K27 häckade ingen art. Att få eller inga fåglar häckar i dammarna kan bero på att dammen är helt nyanlagd och ännu inte hunnit koloniserats, vilket är fallet med K27. För H11 gäller inte detta, men det låga artantalet kan bero på att häckningsbetingelserna i dammen inte är tillräckligt bra. Dålig födotillgång och mänsklig aktivitet i närområdet kan vara orsaker som bidrar till att dammen inte besöks av fåglar i någon större utsträckning. Gemensamt för de dammar som hyser lägst antal häckande fågelarter tycks också vara att de har mycket liten areal, H11: 0,4 ha och K27: 0,35 ha.

Dammarna och våtmarkerna bidrar stort till bevarandet och utvecklingen av biologiska mångfalden i jordbrukslandskapet. Det finns arter som trängts ut från sina forna habitat på grund av att marken odlas effektivare och intensivare nu än tidigare, och dessa arter kan använda dammarna/våtmarkerna med omnejd som sk refugområden. Dammarna och våtmarkerna fyller här också en stor funktion som refughabitat för växter som missgynnas av bekämpningsmedel eller har konkurrerats ut av växter som tål högre näringsämneshalter.

Artrikedom

Totalt påträffades 65 arter varav 40 bedömdes häcka i dammen/våtmarken eller i dess omgivning. Av dessa bedömdes 33 arter vara direkt knutna till dammen/våtmarken och skulle inte ha etablerat sig om inte dammen/våtmarken anlagts. Även häckande fåglar som inte är direkt knutna till våtmarken gynnas då området kring dammen erbjuder ypperlig födosöksbiotoper. Fågelarter på flyttning drar nytta av dammen/våtmarken som rastplats och eller för att söka föda. 25 arter som inte bedömdes häcka anträffades i dammens omgivning.

Enskilda arter

De vanligaste förekommande häckfågelarterna var gräsand och tofsvipa. Gräsand fanns i 38 av de 51 undersökta dammarna medan tofsvipa fanns i 31 dammar. Det totala antalet häckande gräsandpar var ca 132 och motsvarande siffra för tofsvipan var ca 109 par. Anmärkningsvärt är att mindre strandpipare förekom i hela 24 dammar med totalt ca 46 par och gulärta i 20 dammar med ca 39 par. Övriga arter som var vanligt förekommande häckfåglar var gravand, vigg, knipa, sothöna, strandskata, kärrsångare och sävsparv (se tabell 2).

Tabell 2. Vanligt förekommande arter vid inventeringen 1994-2000. Antal dammar med respektive art samt totalt antal par under perioden.

Artnamn	Antal dammar	antal par (ca)
Gräsand	38	132
Gravand	24	60
Vigg	21	62
Knipa	18	45
Sothöna	21	56
Strandskata	25	42
Tofsvipa	31	109
M. strandpipare	24	46
Gulärta	20	39
Kärrsångare	10	30
Sävsparv	12	26

Nedan ges en artbeskrivning av häckande och enstaka rastande fåglar vid inventeringarna 1994-2000.

Storskarv

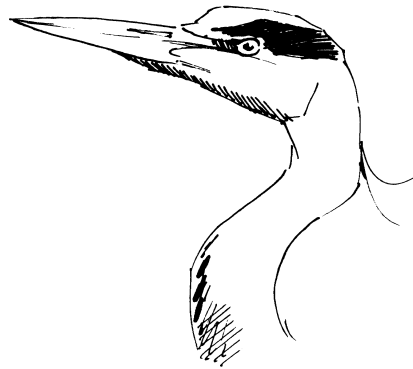
Storskarven är en typisk kolonihäckare som påträffas längs kusterna, men också i större insjöar. Någon häckning i de anlagda dammarna och våtmarkerna har inte skett, men storskarven kan utnyttja dammarna för födosökning. Under inventeringsarbetet har endast en storskarv påträffats och det var i damm H41 (vid Äspet). Det är dock troligt att arten kan ses även på andra ställen. Storskarven påträffas främst i dammar med riklig tillgång på fisk.

Gråhakedopping

Gråhakedoppingen är en av de sällsyntare häckfågeln och totalt har häckning skett i 3 dammar. Ett par har häckat i damm H14 (vid Dalby) vid samtliga inventeringstillfällen sedan 1997. År 2000 fanns två häckande par + en ensam individ i dammen. Häckning har också skett i damm K3A (vid Kristinetorp) samt i damm K4 (vid Skatteberga). Då gråhakedoppingen bygger ett flytande bo av vass o.dyl. har de troligtvis svårt att etablera sig i de nyanlagda dammarna de första åren då vegetationen ännu inte hunnit få fäste. På några års sikt är det därför troligt att gråhakedoppingen kommer att häcka i fler dammar inom projekten. Gråhakedoppingen är beroende av näringsrika vatten med gott om insekter som de jagar med hjälp av synen. Av konkurrensskäl föredrar gråhakedoppingen därför vatten utan fisk. Det är ingen vanlig häckfågel i Skåne och 1998 rapporterades endast 95 häckand par.

Häger

Hägern påträffas ofta födosökande längs stränderna i dammarna och våtmarkerna. Arten lever främst på insekter och groddjur varför våtmarker med flacka stränder är ett av hägerns favorithabitat. Om tillfälle ges äter hägern även smådaggdjur och småfåglar. Jakttekniken går ut på att vänta in bytet och ofta ser man hägern stå alldeles orörlig en längre tid för att sedan, blixtnabbt, göra ett utfall med näbben och fånga ett byte som kommit inom räckhåll. Hägern bor oftast i kolonier belägna i höga träd invid större dammar och sjöar. Inga häckningar har påträffats i eller vid de nyanlagda dammarna och våtmarkerna, men dessa utnyttjas flitigt som födosökningslokal. Häger har påträffats i 15 dammar/våtmarker.

Vit stork

Storken försvann från Skåne och Sverige 1954, men tack vare uppfödning och utplantering finns det numer hopp om att återskapa en svensk storkstam. Ett av storkhägnen ligger vid dammarna K30A1-3 alldeles invid Flyinge kungsgård. Dessa dammar används därför som födosökningslokal för de häckande storkarna i området. För övrigt har vit stork inte påträffats i någon annan damm. Storkens föda likar i stort hägerns med huvudinriktning på grodor och småfisk men även insekter, möss, sorkar, daggmaskar, ormar och mullvadar ingår i dieten.

Sångsvan

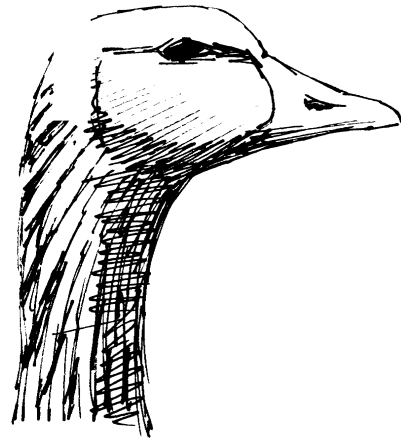
Sångsvanen har tidigare varit en art man förknippat med nordligare breddgrader, men på senare tid har häckningsområdet förskjutits söderut, och numer häckar sångsvanen till och med i södra Skånes jordbruksmarker. Den enda häckningen i de nyanlagda dammarna/våtmarkerna är i damm 129 (vid Slogstorp) där ett par, två år i rad, har häckat med god framgång. Det är inte ovanligt att flockar med unga svanar som förmodligen inte häckar drar runt i landskapet mellan olika dammar där de letar föda. Flockar på mellan 8 och 15 individer har påträffats i bl.a. damm H35 (vid Ättarp) och K131 (vid Jordboen). Sångsvanen lever på växter som vattenpest, nate m.m.

Knölsvan

Knölsvanen är vida spridd och häckar i många olika habitat, allt från havsvikar till små dammar i inlandet. Arten livnär sig, liksom den större släktingen sångsvanen, uteslutande på vegetabilisk kost i form av vattenvegetation. Häckning av knölsvan har konstaterats i 9 dammar men arten är observerad i betydligt fler. Unga svanar som inte häckar ses ofta födosöka, ensamma eller i mindre flockar, i de nyanlagda dammarna/våtmarkerna. När knölsvansparet väl etablerat sig i en damm kommer de ofta tillbaka år efter år, och som exempel kan nämnas damm H14 (vid Dalby) där knölsvan häckat varje år sedan 1995. Knölsvanen är territoriella och sällan påträffas mer än ett par i varje damm.

Grågås

För grågåsen är det viktigt att dammen ligger i nära anslutning till gräsmarker dit föräldrarna går med ungarna och betar. Stränderna ska vara flacka så att det, vid fara, går lätt att ta sig ut till säkerheten i vattnet. Säker häckning har endast konstaterats i två av de inventerade dammarna/våtmarkerna, H14 och K 106, men fler är nog att vänta dels på grund av att arten blir allt vanligare i Skåne och dels eftersom stränderna och marken runt många dammar ännu består av blottlagd jord och lera där det kommer att växa upp vegetation inom kort. Grågås observerades även i två dammar där de inte häckade (damm H6 och H41).

Gravand

Gravanden häckar i håligheter i jorden där den utnyttjar markens värmefångande förmåga till att värma äggen samt undviker att exponera äggen öppet då föräldrarna lämnar boet för att söka föda. Övergivna kaninhål och håligheter i murar och under lador är exempel på lämpliga häckningslokaler för gravanden. Då äggen kläckts tar föräldrarna med ungarna till vattnet där de födosöker tills de blir flygga. Gravand har observerats i 26 dammar varav de häckade i anslutning till 21. Flest häckande par har påträffats i damm H50 (vid Kannikemarken) där mellan 5 och 8 par häckade våren 2000. Vid damm H14 (vid Dalby) har mellan 1 och 3 par häckat sedan inventeringarna startade 1994. Gravandens huvudsakliga diet är små musslor och snäckor som lever i dyn samt kräftdjur.

Gräsand

Gräsanden är den vanligast förekommande häckfågeln i dammarna/våtmarkerna. Arten påträffades i 43 dammar/våtmarker och häckade troligtvis i 38 av dessa. På många ställen med flera par, t.ex. i H50 (Kannikemarken) där det år 2000 häckade 3-5 par och i K25 (Skarhults våtmark) där det samma år häckade ca 7 par. Gräsanden påträffas i många olika miljöer och häckar i så gott som hela Sverige förutom i fjällen. Arten äter det mesta den kan hitta t.ex. frön, knoppar och växtdelar men även insekter och kräftdjur. I dammarna påträffas gräsanden först när strandvegetationen vuxit upp lite så att boet kan byggas undangömt i strandkanten. Ofta häckar gräsanden i angränsande diken och åar och utnyttjar dammen som födosökningsplats när ungarna kläckts. Detta gör att det ibland är svårt att avgöra exakt hur många par som häckar i dammen/våtmarken.

Kricka

Häckning av kricka har konstaterats i tre dammar under inventeringsarbetet, H2 (vid Højebromölla), H4 (vid Dalby) och K25 (Skarhults våtmark). Det har rört sig om 1-2 par i samtliga fall. Dock har ibland större flockar kricka observerats rastande och födosökande i dammarna. I H50 (vid Kannikemarken) sågs år 2000 18 rastande krickor och i K25 (Skarhults våtmark) såg 11st rastande samman år. Krickan är en allätare liksom gräsanden men häckar vanligen längre norrut än Skåne.

Skedand

Skedand har påträffats i fyra dammar under inventeringsarbetet och häckning skedde troligtvis i tre av dessa, H14 (vid Dalby), H50 (vid Kannikemarken) och K25 (Skarhults våtmark). År 2000 häckade troligtvis 2 par i K25 och 2-4 par i H50. Skedanden är en av de änder som är mycket beroende av betade strandkanter. Arten födosöker i de grunda områdena mellan stranden och vassen som hålls vegetationsfria tack vare betande djur. Födan består främst av kräftdjur och plankton som den fångar genom att filtrera vattnet genom den för ändamålet speciellt utformade näbben.

Årta

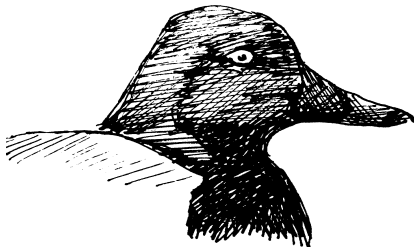
Likt skedanden är också årtan starkt beroende av betade stränder. Årtan födosöker i den sk. blå bården som uppstår mellan strandkanten och vassen som växer för långt ute för de betande djuren. Födan består såväl av vattenvegetation som insekter och kräftdjur. Årtan är en sällsynt häckfågel som blir allt ovanligare i takt med att de betade strandängarna minskar. Häckning har konstaterats i K25 (Skarhults våtmark) med 2 par och i H50 (vid Kannikemarken) med 1 par. Dessutom observerades en hane år 2000 i damm K139 (vid Stora Harrie).

Vigg

Viggen tillhör de arter som häckar i största undanskymdhet och därför föredrar dammar med kraftig strandvegetation. Därför är det svårt att fastställa hur många par som häckar med stor säkerhet. Under inventeringsarbetet har vigg observerats i 23 dammar varav trolig häckning konstaterats i 21 av dessa. Ofta ligger det många vigg i dammarna, men de flesta av dessa använder troligtvis bara dammen som rast- och födosökningsställe. Flest häckande par har funnits i damm H13 (vid Knästorp) där mellan 6 och 8 par observerats år 1997. Viggen som är en dykand lever främst på bottenlevande snäckor och musslor men även kräftdjur, vatteninsekter och vattenväxter ingår i dieten.

Brunand

Brunanden tillhör de mer sällsynta häckfåglarna i de nyanlagda dammarna och våtmarkerna. Arten häckar sparsamt i slättsjöar och föredrar stora dammar och sjöar med väl utvecklad vegetation. Främst lever brunanden av vegetabilisk föda som vattenväxter och knoppar, men den äter även t.ex. vatteninsekter. Under inventeringarna har brunand bara påträffats i fyra dammar, H6 (vid Dalby), H14 (vid Dalby), H35 (vid Ättarps ängar) och H50 (vid Kannikemarken), och trolig häckning har förekommit i tre av dem (inte i H50). Ofta har dock flera individer setts, men då har de troligtvis bara använt dammen som rast- eller födosökningslokal.

Knipa

Knipan häckar i håligheter som t.ex. gamla lador eller holkar. När ungarna kläckts hoppar de ut från boet och beger sig till vattnet där de söker föda och skydd. Kniphonan stannar kvar och vaktar ungarna, men hanen beger sig tidigt iväg från dammen. Ofta återkommer kniporna till samma boplats, och i t.ex. damm H6 (vid Dalby) har ett knippar häckat samtliga år dammen har inventerats sedan 1994. Totalt har knipor observerats i 22 dammar/våtmarker och häckning har konstaterats i 18 av dessa. Knipan är också den en dykand som lever på snäckor och musslor den hittar på botten, men ungarna lever även på växtdelar och insekter.

Brun kärrhök

En av de vanligast förekommande rovfåglarna i anslutning till dammar och våtmarker är den bruna kärrhöken. Häckningarna sker ofta i höga fält eller i större vassområden, och endast två troliga häckningar i någon av dammarna/våtmarkerna har noterats under inventeringarna, damm H20 (Alberta mosse) och K25 (Skarhults våtmark). Även här skedde inte häckningarna i eller vid själva dammen men i mycket nära anslutning till vattnet. Den bruna kärrhöken kan patrullera över mycket stora områden och slumpen avgör vid hur många dammar/våtmarker som arten observeras. Under inventeringarna har brun kärrhök observerats vid totalt 9 lokaler. Främsta bytena utgörs av smågnagare och småfåglar men även fisk och insekter kan fångas.

Rörhöna

Rörhönan är en art som till stor del håller till inne i strandvegetationen där den födosöker efter insekter, frön och annan vegetabilisk föda som andmat, igelknopp och kavelmun. Inom ramen för inventeringarna har arten påträffats på två lokaler, båda troliga häckningar, damm H29 (vid Flädie) och damm K129 (vid Slogstorp). Båda ställena uppvisar en rik vattenvegetation med andmat och annan "favoritföda" för rörhönan.

Sothöna

Denna art är ett vanligt inslag i vegetationsrika dammar och sjöar men häckar även längs kusterna. Sothönan bygger sitt bo i täta ruggar av vass, kavelmun eller säv men födosöker främst ute på öppet vatten. Födan består främst av undervattensväxter som grönalger, nateväxter, slingor m.m. Möjlig häckning har observerats i 22 av de inventerade dammarna/våtmarkerna och i flera av dem har sothöna häckat flera år i streck, t.ex. H13 (vid Knästorp) och H14 (vid Dalby) där häckning skett sedan 1996 resp. 1995. Sothönan häckar ofta med enstaka par i dammarna eftersom arten är mycket aggressiv. Därför krävs det en ganska stor damm för att få flera häckande par.

Strandskata

Strandskatan är en typisk kustfågel men häckande strandskata påträffas också på jordbruksmark i södra Sverige, upp till 5 mil från kusten. Arten lever på insekter och småkryp som den fångar på marken och i vattnet. Boet läggs oftast inte alldeles invid dammarna/våtmarkerna utan t.ex. på omgivande åker- eller betesmark. Dammarna och våtmarkerna används dock flitigt som födosöksområde. Häckning eller möjlig häckning konstaterades vid 23 dammar i samband med inventeringsarbetet. Fördelningen verkar vara sporadisk, men vid t.ex. damm H13 (vid Knästorp) har strandskatan häckat sedan inventeringsarbetet påbörjades 1994.

Skärfläcka

Skärfläckan är en sällsynt häckfågel i Sverige och det skånska beståndet har uppskattats till 300-400 häckande par under 1990-talet. Arten häckar i kolonier och föredrar flacka, grunda kustpartier eller dammar med grunt vatten och slammiga bottnar. Det finns också en koppling till omgivande mark där välhävdade, buskfattiga stränder ökar chansen för häckande skärfläcka. Häckning av skärfläcka har bara konstaterats på en lokal, H50 (vid Kannikemarken) år 2000 och beståndet uppgick då till 6 häckande par varav minst 4 par fick ut ungar.

Mindre strandpipare

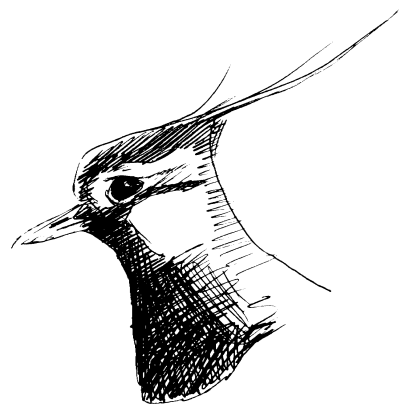
Den mindre strandpiparen häckar främst i grus- och stenbrott samt i norrlandsälvarnas deltaområden. Arten är beroende av vegetationslösa stränder där den söker efter insekter och andra småkryp. De nyanlagda dammarna utgör därför bra häckningshabitat men i takt med att tiden går och dammarna växer igen kommer troligtvis den mindre strandpiparen att försvinna. Mindre strandpipare häckade bl.a. i K25 (Skarhults våtmark), H35 (vid Björnstorp) och H38 (vid Genarp). Oftast ses bara ett par vid varje damm/våtmark men i flera fall finns två häckande par vid samma damm/våtmark. Totalt har häckning konstaterats i 24 dammar och de flesta häckningarna skedde när dammarna var relativt nyanlagda.

Större strandpipare

Den större strandpiparen häckar, till skillnad från den mindre strandpiparen, mer utpräglat i kustmiljö och ses endast i enstaka exemplar i inlandet. Längs kusten häckar den vid öppna, flacka strandmiljöer och då den sällsynt påträffas i inlandet häckar den vid t.ex. gamla torvtäcker, grustag eller industriområden. Den större strandpiparen lever i dammarna främst av kräftdjur, insekter och blötdjur som den fångar både på land och i vattenbrynet. Enstaka exemplar har observerats under inventeringsarbetet och trolig häckning har skett i tre dammar, H50 (vid Kannikemarken), H14 (vid Dalby) och K25 (Skarhults våtmark). I samtliga fall har det rört sig om ett par.

Tofsvipa

Tofsvipan är en av de vanligaste häckfågeln i de nyanlagda dammarna/våtmarkerna. Häckning noterades i 31 dammar och i vissa dammar, som K25 (Skarhults våtmark), H6 (vid Dalby) och H35 (vid Björnstorp), häckade flera par. I damm K25 (Skarhults våtmark) häckade 8-9 par som mest. Tofsvipan förekommer i de flesta våtmarksmiljöer men även på öppen åkermark och lever främst av daggmask och insekter. Vad som krävs är en häckningsplats med god sikt åt alla håll samt fuktiga miljöer för födosök. I takt med att andelen betes- och våtmark har minskat drastiskt de senaste 20-25 åren har den svenska tofsvipepopulationen också minskat. Därför gynnas arten mycket av de nyanlagda våtmarkerna.

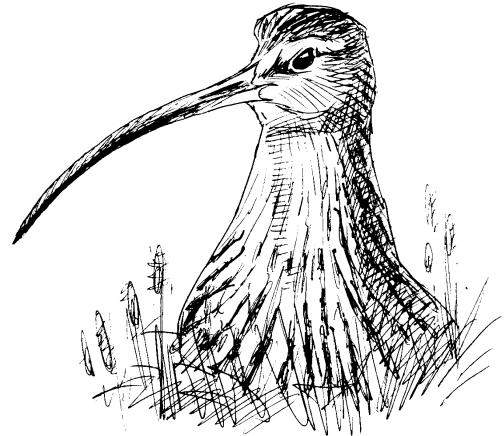

Mosnäppa

Mosnäppan är en ganska sparsam häckningsfågel i de södra fjällerna och passerar endast Skåne under flyttningen till och från häckningslokalerna. I maj och början av juni passerar mosnäppor på väg norrut och från juli till början av september kan man se sydflyttande mosnäppor. På flyttningen rastar de gärna i dammar och våtmarker i inlandet där de "tankar" genom att äta diverse smådjur som insekter, larver, kräftdjur och små blötdjur. Ofta uppträder mosnäpporna ensamma men de kan också ses i flockar. Vid K25 (Skarhults våtmark) har ca 20 individer observerats i en flock och i H35 (vid Björnstorp) och H50 (vid Kannikemarken) har flockar om 6-10 individer observerats.

Storspov

Storspoven häckar på alla typer av jordbruksmark, mossar, myrar, hedar och vid sjöstränder. Viktigast är dock jordbruksmark med nära tillgång till friska och fuktiga vallar eller betesmarker. De nyanlagda dammarna/våtmarkerna ligger i utpräglad jordbruksbygd med ett intensivt och utvecklat jordbruk vilket medför att lämpliga häckningslokaler för storspoven är sällsynta. Därför har få observationer av arten har gjorts. Den enda häckningslokalen är vid K25 (Skarhults våtmark) där ett par har häckat åtminstone sedan 1997 då den första inventeringen gjordes. Födosökande storspov har också observerats i damm K30A1 (vid Flyinge kungsgård).

Rödbena

Rödbenan häckar främst vid kusterna och på sydsvenska höglandet, men även lokalt vid sjöar och dammar i inlandet. Arten är en insektsätare och födosöker främst i vattenbrynet men också på fuktiga ängar och betesmarker. Häckande rödbenor noterades vid 7 dammar/våtmarker, H35 (vid Björnstorp), H38 (vid Genarp), H41 (vid Äspet), H50 (vid Kannikemarken), K25 (Skarhults våtmark) och K30A1 och K30A2 (vid Flyinge kungsgård). Oftast rör det sig om ett eller två par, men i H50 (vid Kannikemarken) häckade 3-4 par år 2000.

Skogssnäppa

Likt mosnäppan påträffas skogssnäppan i de nyanlagda dammarna/våtmarkerna under flyttningen till och från häckningsplatserna. Skogssnäppan häckar främst i störrebland- och barrskogsområden där det finns god tillgång på mindre våtmarker och vattensamlingar för födosök. De skogssnäppor som observeras i maj och början av juni är de sydsträckande honor som lämnat hanen och boet strax efter det att äggen kläckts. Hanen och ungarna flyttar i juli resp. juli-augusti. Rastande skogssnäppor har observerats i 23 dammar/våtmarker och ofta flera individer åt gången. I damm H35 (vid Björnstorp) observerades 19 individer vid ett tillfälle.

Drillsnäppa

Drillsnäppan är en av de allra mest spridda arterna i Sverige och häckar allmänt längs steniga och grusiga stränder, längs rinnande vatten och vid näringsfattiga sjöar. Arten lever främst av insekter, kräft- och blötdjur. Drillsnäppa har observerats i 5 dammar/våtmarker, men ingen häckning har skett. Oftast har det rört sig om en individ, K30A1, K30A3 (vid Flyinge kungsgård), K25 (Skarhults våtmark) och H35 (vid Björnstorp) men i ett fall observerades två individer, H50 (vid Kannikemarken).

Skrattmåsås

Under häckningstid påträffas skrattmåsen främst i grunda och skyddade näringsrika vatten såväl vid kusten som i inlandet. Arten häckar i kolonier som kan variera kraftigt i storlek, från endast ett fåtal par till flera hundra. I de utpräglade slättområdena, som Skåne, minskade skrattmåsen kraftigt under 70- och 80-talen, men nu verkar arten ha stabiliserat sig. Skälet till minskningen är inte känt. Totalt sågs skrattmåsås i 29 dammar och möjlig häckning noterades i 7 av dessa. Vid två av dessa, H19 (vid Borgeby) och H29 (vid Flädie) uppehåll sig mer än ett par under en längre tid varför dessa klassades som trolig häckning.

Fiskmåså

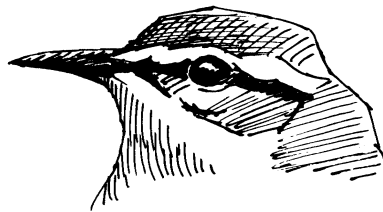
Fiskmåsen är en ganska vanlig häckfågel i hela Skåne. Den häckar, enstaka eller i kolonier, såväl i kustområden som i inlandet. Fiskmåsen är en allätare och lever på såväl fisk som insekter och andra smådjur. Någon häckning av fiskmåså har inte noterats men dammarna/våtmarkerna används ofta för födosök. Antalet fiskmåsåar i dammarna/våtmarkerna varierar mycket. Från enstaka individer till över 100 st. Exempel på dammar som där fiskmåså har påträffats är H19 (vid Borgeby), H35 (vid Björnstorp), K3A (vid Kristinetorp) och H13 (vid Knästorp).

Fisktärna

Fisktärnan är Skånes vanligaste tärna och häckar såväl i inlandet som vid kusten. Arten häckar såväl solitärt som i kolonier och de enda möjliga häckningarna i någon av dammarna/våtmarkerna var enstaka par i H13 (vid Knästorp) resp. K25 (Skarhults våtmark). Fisktärnan lever främst på fisk som den fångar genom att dyka ner i vattnet. Den påträffas därför ofta längs större åar och närbelägna vattendrag som t.ex. H50 (vid Kannikemarken) K30A1 och K30A2 (vid Flyinge kungsgård).

Gulärta

Fuktiga ångar, betesmark och vissa åkertyper, t.ex. rapsåkrar, är lämpliga häckningshabitat för gulärta. Speciellt fuktängs- och betesmarkstillgången har på senare tid minskat kraftigt vilket drabbat gulärta hårt. Arten är sällsynt till sparsamt förekommande i södra Sverige, men vid de nyanlagda dammarna och våtmarkerna är gulärta en relativt vanlig häckfågel. Möjlig eller trolig häckning har noterats på 20 av lokalerna och utöver det har gulärta observerats vid ytterligare ett tiotal dammar/våtmarker. Ofta är lokalerna för små för att hysa mer än ett par, t.ex. H3 (vid Flädie), K4 (vid Skatteberga) och HV1 (vid Staffanstorp), men vid större lokaler kan mer än ett par påträffas, 2-3 par vid K25 (Skarhults våtmark) och H50 (vid Kannikemarken).

Sävsångare

Sävsångaren är en av de sällsyntare häckfågeln i de nyanlagda dammarna och våtmarkerna med ett häckande par under inventeringsarbetet, i K30A2 år 1997. Artens häckningsbiotop karakteriseras av vassar samt örtvegetation och gles buskmark på fuktig mark och i landskapet i övrigt är det en allmänt förekommande häckfågel. Sävsångaren lever på insekter.

Kärrsångare

Kärrsångaren är en av de arter som anländer senast på våren, och de flesta kommer inte förrän i månadsskiftet maj/juni. Detta gör att man oftast inte får med kärrsångaren vid båda inventeringstillfällena. Kärrsångaren föredrar att häcka i högrötsvegetation gärna, men inte nödvändigtvis, i närheten av vatten. Ofta har sjungande hanar observerats i dikes- och åkervegetationen alldeles invid de nyanlagda dammarna/våtmarkerna. Möjlig häckning har noterats i 13 dammar/våtmarker och det rör sig om 1-3 par på varje lokal. H21 (vid Sjöstorp), H29 (vid Flädie) och H19 (vid Borgeby) är lokaler där mer än ett par sannolikt har häckat.

Rörs ångare

Denna art är, i jämförelse med sävsångaren, mycket hårt knuten till bladvass och följer dess utbredning. Mycket sällsynt kan rörsångare häcka i diken med rik högrötsflora om vassförekomsten är låg. Även rörsångaren är en utpräglad insektsätare. I de nyanlagda dammarnavåtmarkerna har häckande rörsångare noterats i tre dammar, H29 (vid Flädie), H9 (vid Frierupsmarken) och K30A2 (vid Flyinge kungsgård), med riklig vassvegetation. Dessutom har arten observerats i ytterligare två dammar, H2 (vid Höjebromölla) och H38 (vid Genarp).

Sävspurv

Sävsparven häckar på fuktiga lokaler, gärna i vassar men även i tät busk- och högrötsvegetation. Detta gör att sävspurv tillsammans med sävsångare, rörsångare och i viss mån även kärrensångare är arter som troligtvis kommer att öka med tiden i de nyanlagda dammarna/våtmarkerna då vegetationen blir kraftigare. Häckande sävspurv fanns i 10 av dammarna och i samtliga fall rör det sig om 1-2 par. Dammar där sävspurv häckade var t.ex. H13 (vid Knästorp), H19 (vid Borgeby), H29 (vid Flädie) och K20A2 (vid Flyinge kungsgård).

Rödlistade arter

Dammarna och våtmarkerna hyser en mängd fåglar som är karakteristiska för det utpräglade jordbrukslandskapet men som på senare tid blivit allt sällsyntare. Även arter som minskat i populationsstorlek av andra orsaker finns representerade som häckfåglar inom projektet. Flera av arterna finns upptagna i den sk. rödlistan som är en förteckning över arter som enligt specifika kriterier bedöms löpa risk att försvinna från Sverige. Arterna placeras i kategorier som speglar försvinnanderisken. Vid bedömningen tas ingen hänsyn till bevarande- eller åtgärds-prioritet, däremot utgör rödlistan ett viktigt underlag, tillsammans med andra faktorer, för sådana prioriteringar. I Sverige har ArtDatabanken, tillsammans med flora- och faunvårds-kommittéerna, tagit fram ett förslag till rödlista som sedan Naturvårdsverket fastställt som Sveriges officiella rödlista¹. De olika kategorierna är:

RE – Försvunnen
CR – Akut hotad
EN – Starkt hotad
VU – Sårbar
NT – Missgynnad

Totalt anträffades rödlistade arter i 34 av de 51 undersökta dammarna. De rödlistade arter som observerats i samband med inventeringarna var (hotkategori inom parentes): vit stork (*försvunnen*), årtå och brunand (*sårbar*), skedand, mosnäppa, mindre strandpipare, gulärta (den sydliga rasten *flava*), storspov och skärfläcka (alla bedöms som *missgynnade*).

Som synes finns det flera arter under kategorin ”missgynnad” som uppträder i och vid dammarna och våtmarkerna. Flera av dessa arter har sannolikt minskat till följd av förändringar i jordbruket vilket tydligt visar att dammarna fyller en stor funktion för fågellivet i området. Mosnäppans hotbild rör dock främst häckningslokalerna i norra Sverige och berör därför inte de skånska lokalerna som endast besöks under flyttningen.

¹ Gärdenfors, U. (ed.) 2000. Rödlistade arter i Sverige 2000. Artdatabanken, SLU, Uppsala.

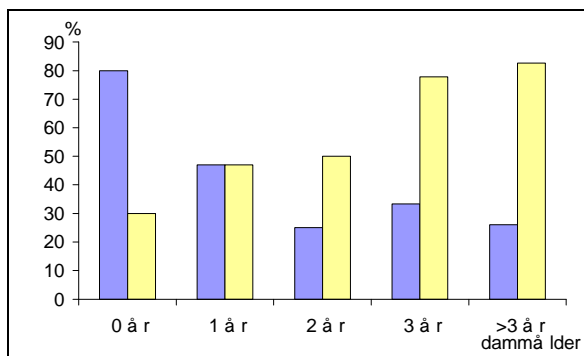
Fåglarnas etablering

Ålderns betydelse

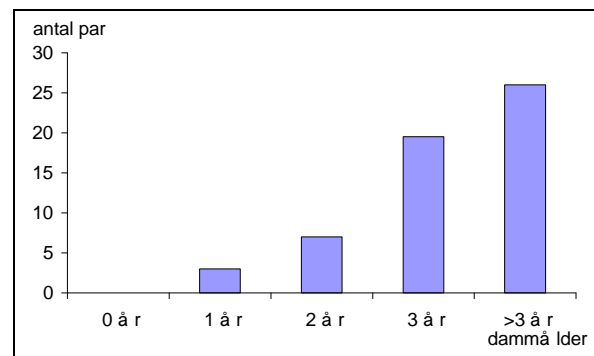
Dammens ålder förefaller ha liten betydelse för antalet häckande arter medan åldern har relativt stor betydelse för fågelsamhällets artsammansättning.

I yngre dammar mellan 0-1 år förekommer i större utsträckning än i de äldre dammarna, mindre strandpipare, gravand och rödbena. Framför allt mindre strandpipare är en snabb kolonisatör av nyanlagda dammar. I 80% av dammarna som var yngre än ett år häckade mindre strandpipare. Vid ett års ålder hyste 50 % av dammarna mindre strandpipare. Arten förekom även vid äldre dammar men endast 13 % av dammarna som var äldre än tre år hyste mindre strandpipare. Även gravand förekom talrikt i anslutning till nyanlagda dammar och 80% av dammarna som var yngre än ett år hade häckande gravand (figur 2). I takt med att vegetationen sluter sig kring dammen minskade andelen dammar med mindre strandpipare och gravand.

Många arter är beroende av en tät strandvegetation av kaveldun, säv, vass, jättegröe eller knappsäv för placering av sina bon. I takt med att denna vegetation expanderar i strandzonen ökar även antalet häckande par av vissa arter t ex sothöna, se figur 3. Även gräsand ökade från att förekomma i 30 % av dammarna yngre än ett år till 80 % av dammarna som var äldre än tre år (figur 2). Gråhakedopping etablerade sig i tre dammar (H14, K3A och K4), alla tre år eller äldre.

Figur 2. Andelen dammar (%) i de olika ålderskategorierna som hade häckande gravand (mörkt raster) och gräsand (ljukt raster).

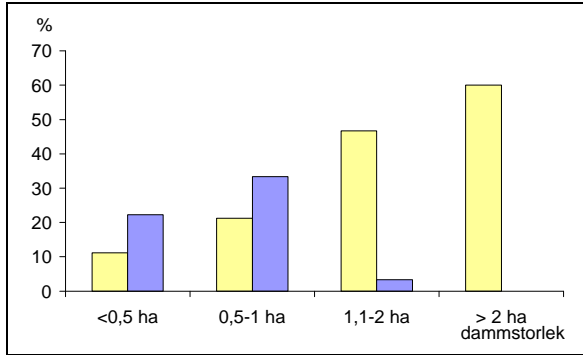

Figur 3. Antal häckande par sothöns i dammar/våtmarker i de olika ålderskategorierna.

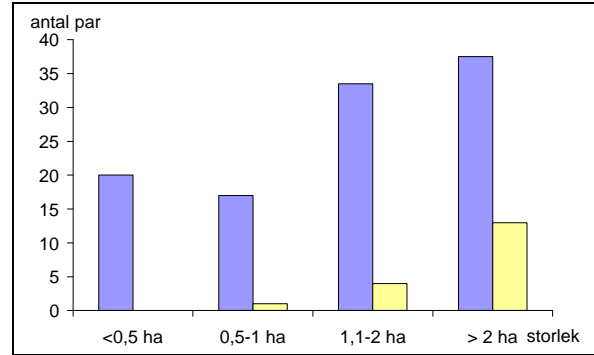
Storlek

När det gäller dammarnas storlek, antalet arter och antalet häckande par kan ett visst samband förväntas. De större dammarna ger större ytor för fler arter och ofta en större variation av biotoper.

För de flesta arter kan någon preferens för stora eller små dammar/våtmarker inte utläsas. Tofsvipa, rödbena och gulärta förekommer dock talrikare och i större antal vid de större dammarna än vid de mindre. Inget par rödbena häckade vid dammar mindre än 0,5 ha medan 13 par häckade vid dammar större än 2 ha. När det gäller gulärta fanns arten vid endast 11 % av dammarna som var mindre än 0,5 ha medan 60% av dammarna större än 2 ha hyste häckande gulärta. För kärnsångare var trenden den motsatta och hela 95 % av kärnsångarna valde dammar som var 1 ha eller mindre.

Figur 4. Andelen dammar (%) i de olika storlekskategorierna som hade häckande kärrsångare (mörkt raster) och gulärla (ljusst raster).

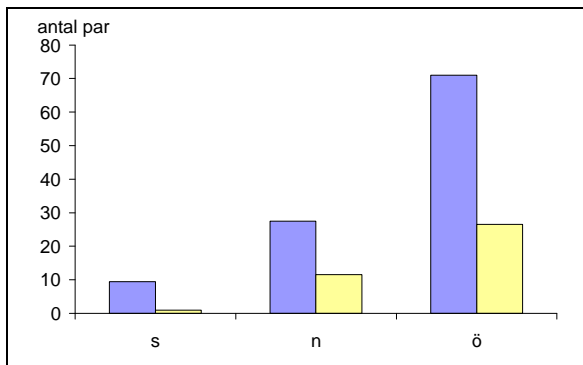
Figur 5. Antalet par häckande tofsvipa (mörkt raster) och rödbena (ljusst raster) i de olika storlekskategorierna.

Närhet till träd eller skog

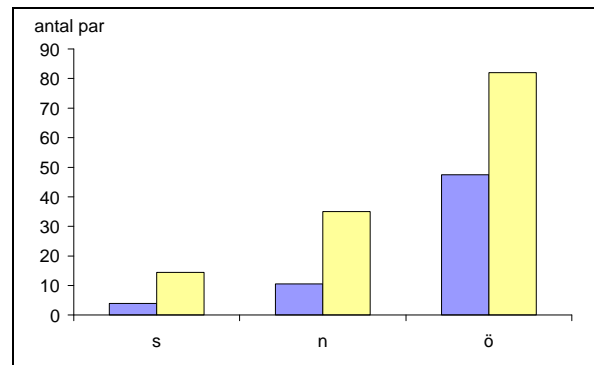
Dammens närhet till träd eller skog har klassats enligt en tregradig skala från helt öppet (ö) till att träd/skog (s) har omgivit hela eller delar av dammen.

Vadarfåglar som t ex tofsvipa och strandskata missgynnas ofta av närhet till träd. Träd eller buskar används som utkikspost för kråkor och bopredationen är betydligt högre i områden med buskar eller träd än i helt öppna marker. Antalet par tofsvipor var nästan dubbelt så högt vid de dammar där näraliggande träd eller buskar saknades (ö) jämfört med de dammar/våtmarker där träd eller buskar fanns i närheten (n), se figur 6. Samma förhållande gällde även för andra vadare i undersökningen. Gulärla uppvisade samma mönster som vadarna. Endast 1 par häckade där hela eller delar av dammen omgavs av träd medan 27 par häckade vid dammar/våtmarker där träd eller buskar saknades.

Även flera arter änder uppvisar ett betydligt större antal par vid dammar/våtmarker där näraliggande träd eller buskar saknas. Dammar utan träd eller buskar (ö) hyser mer än dubbelt så många par både gräsand och vigg som dammar med näraliggande träd (n), se figur 7. Orsaken till fördelningen kan liksom för vadarna vara att undvika predation från kråkor.

Figur 6. Antalet par häckande tofsvipa (mörkt raster) och gulärla (ljusst raster) i relation till dammens slutenhet.

Figur 7. Antalet par häckande vigg (mörkt raster) och gräsand (ljusst raster) i förhållande till dammens slutenhet.

Öarnas betydelse

Öar verkar ha en positiv inverkan på fågellivet. De utnyttjas givetvis för häckningar, men också som tillflyktsort då fåglarna skräms. Också strandens flikighet verkar vara positivt relaterad till antalet häckande arter och par. Detta är helt rimligt med tanke på att hög flikighet ger en längre strandsträcka att födosöka på samt i många fall fler ostörda platser att placera boet på. Varken öarnas eller flikighetens betydelse på fågelfaunan är vidare utredd i denna undersökning.

Påverkan från mänsklig aktivitet

Dammarnas och våtmarkernas läge spelar stor roll för vilka arter som häckar. Exempelvis K25 (Skarhults våtmark) och H4 (vid Dalby) är lokaler som ligger väl avskilt från mänsklig aktivitet. Här återfinns också ett stort antal fågelarter, både häckande och rastande. Dammar som ligger tätt intill bebyggelse hyser ofta färre arter men detta beror nog snarast på att omgivande arealer är för små för att utgöra lämpliga häckningshabitat för många arter. Den mänskliga påverkan på fågelfaunan är i denna undersökning inte vidare utredd.

Släntlutningen och medeldjupet

Troliga slutsatser är också att relativt grunda dammar gynnar simänder som gräsand, skedand osv. medan djupare dammar främst gynnar dykänder och doppingar. Strandkantens lutning spelar också stor roll, och för vadare och vissa änder är det gynnsamt med svagt sluttande strandkanter där vatteninsekter och växter lever i vattnet som värmts upp lite snabbare än resten av vattenmassan. Sådana här grunda partier där insekterna utvecklas tidigt är också viktigt för samtliga insektsätande arter, även de som jagar på djupare vatten som t.ex. gråhakedoppingen. Varken släntlutningen eller medeldjupets betydelse för fågelfaunan är inte vidare utredd i denna undersökning.

Hävdens betydelse

Betes- eller slåtterhävd har en mycket påtaglig inverkan på vegetationens utseende och sammansättning i dammiljön. I dammar som inte hävdas domineras strandzonen ofta redan efter några år av högvuxna vassar medan mer lågvuxna arter i bästa fall finns kvar i enstaka exemplar.

Vid bete hålls däremot vegetationen kort samtidigt som små jordblottor kontinuerligt bildas av trampet. Denna förändring av konkurrensförhållandena missgynnar generellt de storvuxna beståndsbildarna till förmån för småväxta arter, som kan breda ut sig på stränder med kontinuerligt bete².

Det är framför allt vadare som rödbena, tofsvipa och skärfläcka som gynnas av att vegetationen hålls nere genom bete eller slåtter. För att positiva effekter skall uppnås är det mycket viktigt att betet bedrivs ända ut i vattnet. Annars kommer strandkanten, utanför ett eventuellt stängsel, likväl att täckas av en bård med högvuxen vegetation som slår ut de många lågvuxna fuktmarksarter som annars förekommer just här. Även vid slåtter är det av samma anledning viktigt att denna bedrivs en bit ut i vattnet. Hävdens betydelse på fågelfaunan är inte utredd i denna undersökning.

² Wallsten, M & Solander, D. 1988. SNV Rapport 3495. Vattenväxter och miljön. Naturvårdsverket.

Slutsatser

- Etableringen av fåglar var snabb och många arter häckade redan samma år som dammen anlades. Mindre strandpipare och gravand hör till de arter som snabbt tar nya dammar i besittning.
- Artrikedomen var stor. Totalt påträffades 65 arter varav 40 bedömdes häcka i dammen/våtmarken eller i dess omgivning. Av dessa bedömdes 33 arter vara direkt knutna till dammen/våtmarken och skulle inte ha etablerat sig om inte dammen/våtmarken anlagts.
- Totalt påträffades 9 rödlistade arter och dessa återfanns i 34 av de 51 undersökta dammarna.
- Viktiga faktorer för fågelfaunans sammansättning var dammens/våtmarkens ålder och därmed sammanhängande faktorer såsom strandvegetationens etablering.
- Dammar/våtmarker där näraliggande träd och buskar saknas har ett större antal häckande par vadare, änder samt gulärta, än de dammar där träd och buskar finns i närheten.
- Många av de fågelarter som förekom i och intill dammarna, varav flera hotade eller sällsynta, är idag hårt undanträngda i jordbrukslandskapet på grund av den omfattande dräneringen samt ett allt effektivare och intensivare jordbruk. De nyanlagda dammarna/våtmarkerna utgör därför en mycket värdefull ökning av livsrummet för dessa arter och är därmed av stor betydelse för den biologiska mångfalden.

Uppföljningsstudierna fortsätter

Arbetet med att anlägga dammar och våtmarker inom både Höje å och Kävlingeå-projektet fortsätter. Höje å projektet har inlett etapp 3 (slutetapp) och Kävlingeå-projektet etapp 2 (av planerade 4). Etapperna 3 i Höje å projektet och 2 i Kävlingeå-projektet sträcker sig fram till år 2003. Kopplat till åtgärdsarbetena i dessa etapper fortsätter också uppföljningsstudierna.

Inom båda projekten har beslut fattats om följande uppföljningsprogram:

- fortsatta mätningar av reduktionen av kväve, fosfor och suspenderat material i tre dammar (Råbytorp, Genarp och Slogstorp)
- utökat biologiskt kontrollprogram (vegetation, plankton, bottenfauna, fisk, fågel) i de tre mätdammarna (med finansiellt stöd från Region Skåne och WWF)
- fågel-, vegetations-, och bottenfaunainventering av 25 dammar och våtmarker (utöver de tre mätdammarna)
- studier av rekreationseffekter

Genom ett samarbete med Lunds Universitet och ett projekt som stöds av Naturvårdsverket kommer dammar som ingår i de biologiska uppföljningsstudierna även att undersökas med avseende på fisk och groddjur.

Bilaga 1.

Beskrivning av och resultat från enskilda våtmarker

H1. Fjelle 42:1

Fastighet:	Fjelle 42:2	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Lomma	Hävd:	nej
Dammyta:	2200 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	0,2-1,5 m	Slutenhet:	Träd/skog intill
Läge:	400 m SV om Fjelle kyrka	Andra biologiska undersökningar:	nej
Färdig:	juni 1992		

Objektsbeskrivning

Vattnet från Fjelle avloppsreningsverk (110 pe) leds till en grund damm/våtmark och vidare in i en djupare damm innan det går ut i Önnerupsbäcken. Den stora dammen tar också in vatten direkt från Önnerupsbäcken. Gräs och ängsblommor har såtts runt dammen och buskar och träd har planterats av parkförvaltningen i Lomma kommun.

Resultat från fågelinventeringen

Artfattig damm där endast gräsand och eventuellt vigg konstaterades häcka. Dammen ligger strax intill bebyggelse och störningen i kombination med dammens storlek (0,2 ha) gör den mindre lämplig som häckningsbiotop för fåglar.

H2. Knästorp 1:1

Fastighet:	Knästorp 1:1	Tidigare markanv:	ohävdad betesmark
Kommun:	Staffanstorp	Hävd:	nej
Dammyta:	9000 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	min 0,1-0,5 m	Slutenhet:	närhet till träd/skog
Läge:	400 m NV Knästorps kyrka	Andra biologiska undersökningar:	nej
Färdig:	juli 1992		

Objektsbeskrivning

Via en meandrande slinga leds vatten från Höje å in i dammen, vilken även mottar dräneringsvatten från ca 15 ha åkermark. Dammen har ett grundparti som vid lågvatten endast ligger någon decimeter under vattenytan. På dammens norra sida har gräs och ängsblommor såtts in och våren 1993 planterades buskar i anslutning till dammen. Dammens lågvattenparti och slänter är kraftigt bevuxna av Salix (viden) vilka troligen gynnades under första årets lågvattenperiod då de bara slänterna och grundpartierna var utsatta för massiv, naturlig, frösådd från intilliggande Salixbestånd.

Resultat från fågelinventeringen

Relativt fågelrik damm med både kricka (möjlig häckning 1994), vigg (möjlig häckning 1994 och 1995) samt gulärta (1995). De uppväxande salixbestånden lockade till sig kärrensångare (2 par) medan det i gräsmiljöerna häckade både tofsvipa och strandskata (möjlig häckning 1995). Dammens isolerade läge och begränsade djup (0,1-0,5 m) gör den till en intressant fågelbiotop. Vid inventeringstillfället 1994 noterades även en rad rastande fågel däribland kricka och fisktärna. Gulärta (den sydliga rasen *flava*) är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnad* (NT).

H3. Fjelle 3:2

Fastighet:	Fjelle 3:2	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Lomma	Hävd:	nej
Dammyta:	1100 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	0,5-1,5 m	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	1,4 km SO Flädie kyrka	Andra biologiska	
Färdig:	augusti 1992	undersökningar:	nej

Objektsbeskrivning

Vatten från Önnerupsbäcken samt dräneringsvatten från intilliggande åkermark leds in i dammen och åter ut i bäcken via ett bräddavlopp. Området runt dammen har såtts med gräs och planterats med träd och buskar.

Resultat från fågelinventeringen

Liten damm med häckande tofsvipa, strandskata (1995) samt möjlig häckning av gräsand och gulärta (1995). Gulärta (den sydliga rasen *flava*) är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnad* (NT).

H4. Dalby 62:24, Bäckadal

Fastighet:	Dalby 62:24	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Lund	Hävd:	nej
Dammyta:	4500 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	0,7-1,7 m	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	2,6 km V Dalby kyrka	Andra biologiska	
Färdig:	september 1992	undersökningar:	veg. 98, 00; bf. 98, 00

Objektsbeskrivning

Dammen mottar vatten genom en rörledning från ett större biflöde till Råbydiket. Under låga flöden går allt vatten via dammen. Gräs och ängsblommor har såtts på omgivande mark och plantering har skett under våren och hösten 1993. Lågt antal växter påträffades vid vegetationsinventeringen 1998 och undervattensvegetationen var sparsam. Bottenfaunaundersökningen (1998) visade på högt artantal medan individantalet var måttligt. Fisk (småpigg) förekom i dammen (2000).

Resultat från fågelinventeringen

Vid inventeringarna 1994 och 1995 saknades häckande fåglar och även antalet rastande fåglar var sparsamt. En etablering av fåglar skedde sedan och vid de förnyade inventeringarna 1998 och 2000 konstaterades bl.a. kricka (1 par 1998), knipa (2-3 par 1998), tofsvipa och sävsparv häcka. Gulärta noterades som möjlig häckare 1998. Arten är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnad* (NT).

H5. Knästorp 1:1

Fastighet:	Knästorp 1:1	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Staffanstorp	Hävd:	nej
Dammyta:	4500 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	0,7-1,7 m	Slutenhet:	Träd/skog intill
Läge:	100 m N Knästorps kyrka	Andra biologiska	
Färdig:	oktober 1992	undersökningar:	nej

Objektsbeskrivning

Dammen mottar vatten från två stamledningar vilka dränerar jordbruksmark. Dammen ligger i den tydligt markerade Höjeå-dalgången och vid högvatten är landtungan mellan dammen och Höje å helt översvämmad. Området kring dammen har såtts med gräs och buskar har planterats dels i den markerade slänten norrut samt på landtungan. Dammens slänt norrut är kraftigt bevuxna av Salix (viden) vilka troligen gynnades under första året då de bara slänterna var utsatt för massiv, naturlig, frösådd från intilliggande Salixbestånd. Viss gallring utfördes våren 1995.

Resultat från fågelinventeringen

Sparsamt med häckande fågel, endast sothöna konstaterades häcka 1995. Möjliga häckningar av gräsand, knölsvan, kärrensångare, strandskata och vigg konstaterades.

H6. Dalby 10:2

Fastighet:	Dalby 10:2	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Lund	Hävd:	nej
Dammyta:	3500 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	0,9 m	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	1,5 km SV Dalby	Andra biologiska undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00
Söderskog			
Färdig:	november 1992		

Objektsbeskrivning

Dammen ligger i en svacka på f d åkermark. Från dammen leds vattnet till ett av Råbydikets biflöden. Vegetationsinventeringen (1998) visade på en ganska artfattig damm (24 våtmarksväxter), men med en ymnig undervattensvegetation. På ytan var gäddnate mycket vanlig och längs merparten av strandkanten fanns en tät högvuxen bård av främst bredkaveldun men fläckvis även stor igelknopp. Längs cirka en tredjedel av strandzonen var dock vegetationen ännu lågvuxen. Bottenfaunan (1998) var både individ- och artrik. Dammen var fisktom (2000).

Resultat från fågelinventeringen

En intressant damm med möjlig häckning av både brunand (1-2 par 1995), vigg (1-2 par 1995) samt trolig häckning av flera par tofsvipa (4-5 par 1998) samt knipa (4-5 par 1998). Artantalet förefaller dock ha minskat något 2000 men materialet är alltför litet och osäkert för att kunna dra några slutsatser. Brunand är upptagen på den nationella rödlistan som *sårbar*(VU).

H7. St Råby 37:15, Råbytorp

Fastighet:	St. Råby 37:15, L:a Bjällerup 2:3 L:a Bjällerup 9:2	Färdig:	november 1992
Kommun:	Lund och Staffanstorp	Tidigare markanv:	åker
Dammyta:	8000 m ²	Hävd:	nej
Djup:	min 0,3-1,7 m	Antal öar:	1
Läge:	2,2 km SO St Råby k:a	Slutenhet:	öppet läge
		Andra biologiska undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00

Objektsbeskrivning

Inloppet är ett öppet dike, som är ett biflöde till Råbydiket. Två djuphålur och ett grundvattenparti med en ö finns i dammen. Sedan sommaren 1993 har studier av näringsämnesreduktionen utförts. När flödena i vattendragen är höga får dammen ibland mycket grumligt

vatten. Vegetationsinventeringen (1998) visade att undervattensvegetation saknades helt. Längs strandkanten fanns en smal, men tät och högvuxen vegetationsbård runt hela dammen. Ovanför denna bård fanns en nästan heltäckande, flera meter hög ridå av videbuskar, såväl planterade som självspridda. Bottenfaunaundersökningen visade både högt art- och individantal. Både mört och sutare fanns i dammen 2000.

Resultat från fågelinventeringen

Mindre strandpipare var den enda art som konstaterades häcka 1994 med möjliga häckningar av både gravand och knipa. Efterhand som vegetationen i dammen etablerade sig har arter som gräsand, sothöna och knölsvan (1 par 1998) börjat häcka. När sedan salixbuskar växt upp i dammens närhet har biotoper lämpliga för kärrensångare och törnsångare skapats och 2000 konstaterades 3 respektive 2 par häcka. Mindre strandpipare är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnad* (NT).

Dammen utnyttjas även av fåglar som är på flyttning, tex skogssnäppa, eller som häckar i närheten och födosöker kring dammen. Stare, koltrast, buskskvätta, sädesärla är alla arter som troligen utnyttjar området kring dammen för födosök i en i övrigt ensartad jordbruksmiljö.

H8. L:a Bjällerup 2:3, Råbytorp

Fastighet:	L:a. Bjällerup 2:3	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Staffanstorp	Hävd:	nej
Dammyta:	2000 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	1,2-1,6 m	Slutenhet:	närhet till träd/skog
Läge:	1,3 km SO St Råby kyrka	Andra biologiska	
Färdig:	december 1992	undersökningar:	nej

Objektsbeskrivning

Dammen ligger strax uppströms föregående damm. Vatten tas in via rör från det öppna diket. Dammen har två olika bottennivåer och vattendjupet uppgår till max 1,6 m på det djupaste partiet. Dammområdet hänger ihop med föregående damm via skydds zoner längs vattendraget.

Resultat från fågelinventeringen

Endast mindre strandpipare bedömdes som trolig häckare (1 par 1995). Ingen inventering genomförd efter 1995 men utvecklingen kan antas vara liknande den i H7, Stora Råby 37:15. Mindre strandpipare är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnad* (NT).

H9.Fjelie 24:1, Frierupsmarken

Fastighet:	Fjelie 24:1	Tidigare markanv:	ohävdad betesmark
Kommun:	Lomma	Hävd:	nej
Dammyta:	8000 m ²	Antal öar:	1
Djup:	min 0,6 m	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	1 km NO om Flädie kyrka	Andra biologiska	
Färdig:	februari 1993	undersökningar:	nej

Objektsbeskrivning

I botten på Frirupsravinen har Önnerupsbäcken utvidgats till en långsmal damm. Vattensståndet i dammen är helt beroende av bäckens vattennivå eftersom ingen dämning är gjord. Omgivande mark har såtts med gräs och på dammens västra sida har planteringar skett.

Resultat från fågelinventeringen

En mindre relativt artfattig damm. Vigg och kärrsångare bedömdes som troliga häckare 1994 och rörsångare 1995. Möjliga häckningar av gravand, gräsand, strandskata och tofsvipa noterades 1994 och gråsparv 1995.

H10. Höjebromölla 1:1

Fastighet:	Höjebromölla 1:1	Tidigare markanv:	ohävdad betesmark
Kommun:	Staffanstorp	Hävd:	nej
Dammyta:	4500 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	0,5-1,5 m	Slutenhet:	träd/skog intill
Läge:	800 m NV Knästorps kyrka	Andra biologiska	
Färdig:	april 1993	undersökningar:	nej

Objektsbeskrivning

Dammen mottar dräneringsvatten från jordbruksmark, en del dagvatten samt hushållsvatten från enskilda fastigheter. Dammen ligger i anslutning till den gamla kvarndammen vid Höjebromölla och den gamla dammvallen utgör nuvarande damms nordöstra slänt. Inloppet till brunnen är placerat så att en miniminivå på 0,5 m vattendjup garanteras i dammen. På dammens nordvästra slänt har gräs och ängsblommor såtts in.

Resultat från fågelinventeringen

En liten och relativt artfattig damm. Troliga häckningar av gravand och strandskata (1994) samt gräsand och sothöna (1995). Dammen var nyanlagd vid inventeringstillfällena (1 och 2 år) och antalet häckande arter kan förväntas öka något allteftersom vegetationen etablerar sig.

H11. St. Bjällerup 20:1

Fastighet:	St. Bjällerup 20:1	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Staffanstorp	Hävd:	bete, dock ej ner till vattnet
Dammyta:	4000 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	0,5-1,5 m	Slutenhet:	träd/skog intill
Läge:	300 m S St Bjällerups k:a	Andra biologiska	
Färdig:	juni 1993	undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00

Objektsbeskrivning

Dammen mottar vatten via ett inloppsrör från Dalbydikets nedre del. Utlopp går direkt till Höje å. Ett grundområde styr vattnet att ej ta snabbaste vägen genom dammen. Marken runt dammen används som betesmark. Själva strandzonen har dock stängslats av så att djuren ej kan gå ända ner till vattnet.

Resultat från fågelinventeringen

Artfattig damm där endast gräsand (1 par 1998) och knipa (1 par 1995) konstaterades som troliga häckfåglar samt möjlig häckning av hämpling och sothöna. Vid inventeringen år 2000 fanns inga häckande fåglar i dammen.

H12. L:a Bjällerup

Fastighet:	L:a Bjällerup 14:1	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Staffanstorps	Hävd:	bete med får
Dammyta:	6500 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	min 0,3 m	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	1,8 km NV St Bjällerups k:a	Andra biologiska	
Färdig:	juli 1993	undersökningar:	nej

Objektsbeskrivning

Dammen är en utvidgning och omgrävning av R åbydiket. Vid utformandet av dammen har hänsyn tagits till R åbydikets sträckning innan diket rätades 1933 och dikets gamla form har försökt att efterliknas. Vattendjupet i dammen är helt beroende på vattnets nivå i diket och kan variera mellan ca 0,3 m och 1,5 m. Omgivande mark används idag som betesmark.

Resultat från fågelinventeringen

Endast inventerad 1994 och 1995. Då konstaterades troliga häckningar av både mindre strandpipare (2 par 1994) och strandskata (1 par 1994) samt möjlig häckning av gravand (1994 och 1995) och gulärta (1995). Mindre strandpipare och gravand hör till de arter som snabbt tar nyanlagda dammar i besittning.

Både mindre strandpipare och gulärta (den sydliga rasen *flava*) är upptagna på den nationella rödlistan som *missgynnade* (NT).

H13. Knästorp 2:7, Damm vid Dynnbäck

Fastighet:	Knästorp 2:7, 2:9	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Staffanstorps	Hävd:	slås med gräsklippare
Dammyta:	10 200 m ²	Antal öar:	1
Djup:	0,3-2,0 m	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	800 m SV Knästorps k:a	Andra biologiska	
Färdig:	augusti 1993	undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00

Objektsbeskrivning

Dammen mottar vatten via en rörledning från Dynnbäcken. Vid inloppet har en sedimentfälla grävts för att minska slambildningen i dammen. Utloppet tillbaka till Dynnbäcken sker via en utloppsbrunn och en rörledning. Vattennivån är beroende av nivån i Dynnbäck och kan därför stiga kraftigt under högvatten.

Vegetationsundersökningen 1998 visade att undervattensvegetationen var riklig och artrik, strandzonen var till stora delar öppen och bevuxen med lågvuxna arter. Dock förekom flera stora ruggar av säv. Framför allt i dammens södra del fanns också en bård av viden, längs dammen. Bottenfaunan var mycket art- och individrik (1998). Vid fiskinventeringen påträffades endast ål (2000).

Resultat från fågelinventeringen

En fågelrik damm med ett ökat antal häckande fåglar. Totalt under perioden 1994-2000 (ej 1999) bedömdes 11 arter som troliga häckare. Mindre strandpipare bedömdes som trolig häckare 1994 och 1998. Fortfarande 1998 var delar av strandzonen bevuxen med lågvuxna örter vilket gynnar den mindre strandpiparen. Även andra vadararter gynnas av lågvuxna örter. Tofsvipa och strandskata har bedömts som möjliga eller troliga häckare alla år utom 1998. Anmärkningsvärt var att fisktärna häckade med 1 par 1995 då dammen var relativt nyanlagd.

Gulärta bedömdes häcka 1997 (1-2 par). De delar av dammen som har mer högvuxen vattenvegetation gynnar gräsand, sothöna och vigg. Vigg har bedömts som trolig häckare 1996, 1997, 1998 och 2000. Under 1997 bedömdes hela 7 par häcka. Vid den senaste inventeringen 2000 noterades kärrsångare (1 par) och sävsparv (1-2 par). Detta är arter som gynnas av ännu lite högre vegetation och salix. Både mindre strandpipare och gulärta (den sydliga rasen *flava*) är upptagna på den nationella rödlistan som *missgynnade* (NT).

Även för rastande och födosökande fåglar spelar dammen en stor roll. Totalt har 25 arter noterats som rastare under våren.

H14. Dalby 21:27

Fastighet:	Dalby 21:27	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Lund	Hävd:	betas av hästar
Dammyta:	17 000 m ²	Antal öar:	2
Djup:	0,3-1,8 m	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	2,3 km SV Dalby k:a	Andra biologiska	
Färdig:	sept 1993	undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00

Objektsbeskrivning

Dammen är utformad i tre olika sektioner. Vattnet från en övre gren av Dalbydicket /Källingabäcken leds via rör till första delen av dammen som är 1,9 m djup. Härifrån leds vattnet via tre parallella överfall till nästa dammparti som är ca 1,2 m djupt. Innan vattnet åter går ut i Dalbydicket passerar det även ett grundparti (0,4 m). För att motverka vågerosion på slänter och de två öar som finns, har förstärkningar med sten och vattenvegetation utförts. Undervattensvegetationen var riklig (1998). Jättegröe, och fläckvis även bredkaveldun, dominerade i strandkanten och bildade en högvuxen bård runt merparten av dammen. Bottenfaunan var mycket artrik och extremt individrik (1998).

Resultat från fågelinventeringen

En fågelrik damm med 12 troliga och ytterligare 5 möjliga häckare under perioden 1994-2000 (ej inventerad 1999). Av dessa är tre upptagna på nationella rödlistan som *missgynnade* (NT; skedand, mindre strandpipare och gulärta) och en som *sårbar* (VU; brunand). Även knölsvan, grågås, gravand, vigg, tofsvipa och sävsparv bedömdes som troliga häckare. Noterbart var att gråhakedopping häckade med 2-3 par 2000.

Totalt noterades 23 arter som rastande under våren.

H15. Laxmans Åkarp 4:2

Fastighet:	Laxmans Åkarp 4:2	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Lomma	Hävd:	nej
Dammyta:	2600 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	min 0,9 m	Slutenhet:	närhet till träd/skog
Läge:	800 m NO Fjellie kyrka	Andra biologiska	
Färdig:	september 1993	undersökningar:	nej

Objektsbeskrivning

Dammen är en utvidgning av ett av de övre tillflödena till Önnerupsbäcken. Vattnets djup i dammen är beroende av vattennivån i bäcken och i det djupaste partiet kommer det att variera mellan ca 0,9 och 2 m. Dammen ligger parallellt med en kulturhistoriskt intressant gränsvall.

Resultat från fågelinventeringen

Artfattig damm där endast gräsand och kärrensångare bedömdes som möjliga eller troliga häckare 1994.

H16. Åkärrsdiket, Kyrkheddinge

Fastighet:	Kyrkheddinge 1:5, 1:17	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Staffanstorp	Hävd:	nej
Dammyta:	6000 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	min 0,55-1,05 m	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	1,3 km S Kyrkheddinge kyrka	Andra biologiska undersökningar:	nej
Färdig:	januari 1994		

Objektsbeskrivning

Dammen är en utvidgning av Åkärrsdiket. Till dammen leds vatten från en kulvert som avvattnar ca 200 ha i Kornheddinge. Dammen ligger i en svacka av åkärrsdiket som tidigare översvämmades under högvattenperioder. Idag utgör dammen en buffert mot tillfälliga höglödestoppar och översvämning på intilliggande åkermark kan undvikas.

Resultat från fågelinventeringen

Artfattig damm där endast gravand och tofsvipa bedömdes som troliga häckare 1994 och 1995.

H17. Björnstorp 1:1, Hyllinge

Fastighet:	Björnstorp 1:1	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Lund	Hävd:	nej
Dammyta:	4000 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	min 1,3 m	Slutenhet:	närhet till träd/skog
Läge:	1,6 km V Björnstorps torg	Andra biologiska undersökningar:	nej
Färdig:	oktober 1993		

Objektsbeskrivning

Dammen är en utvidgning av Björnstorpsbäckens västra gren, vid Hyllinge. Vid utformningen har hänsyn tagits till bäckens ursprungliga lopp, och den västra sidan följer i stort sett bäckens lopp före rätning 1950. Dammen ligger i anslutning till en betesmark vilken med fördel kan utvidgas med dammen och dess omgivning.

Resultat från fågelinventeringen

Artfattig damm och endast 3 möjliga eller troliga häckningar 1994 och 1995. Mindre strandpipare häckade 1994. Mindre strandpipare är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnad* (NT).

H18. Björnstorp 1:1, Bäckagård

Fastighet:	Björnstorp 1:1	Tidigare markanv:	betesmark
Kommun:	Lund	Hävd:	nej
Dammyta:	4400 m ²	Antal öar:	1
Djup:	min 0,7 m	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	1 km V Björnstorps torg	Andra biologiska undersökningar:	nej
Färdig:	november 1993		

Objektsbeskrivning

Dammen är en utvidgning av Björnstorpsbäckens östra gren. Även denna damm ligger i en svacka och är utformad med hänsyn till bäckens tidigare lopp. Dammen ligger i ett kuperat landskap där det vid höga flöden finns risk för ytvattenerosion.

Resultat från fågelinventeringen

Relativt artfattig damm och endast 4 arter bedömdes som möjliga eller troliga häckare. Noterbart var att mindre strandpipare häckade med ett par både 1994 och 1995. Dammen nyttjas av rastande/födosoökande fåglar och 13 arter noterades.

H19. Borgeby 37:2

Fastighet:	Borgeby 37:2	Tidigare markanv:	betesmark
Kommun:	Lomma	Hävd:	bete de första åren
Dammyta:	7000 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	min 0,65 m	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	1,4 km N Flädie k:a	Andra biologiska	
Färdig:	februari 1994	undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00

Objektsbeskrivning

Dammen är en utvidgning av ett av Önnerupsbäckens övre tillflöden och har anlagts i en åker med flack topografi. Vid 1998 års vegetationsinventering hade dammen som helhet en mycket frodig vegetation. Hela dammen var omgiven av, och delvis igenvuxen med, högvuxna vegetationsbälten. Vass var den dominerande arten men även bredkaveldun var mycket vanlig. Bottenfaunan var mycket artrik och extremt individrik (1998). Dammen var fisktom (2000).

Resultat från fågelinventeringen

En artrik damm med 10 troliga och ytterligare 2 möjliga häckare. Redan samma år som dammen anlades häckade gräsand, strandkata, mindre strandpipare, skrattmåsar och kärrsångare. Vid inventeringen år 2000 noterades 2-3 par kärrsångare. Gulärta häckade troligen 1996 med möjliga häckningar både 1997 och 1998. Både mindre strandpipare och gulärta (den sydliga rasen *flava*) är upptagna på den nationella rödlistan som *missgynnade* (NT).

Även för rastade/födosoökande fåglar har dammen stor betydelse och 22 arter noterades under 1994-2000 (ej inventerad 1999).

H20. Alberta mosse

Fastighet:	Alberta 1 mfl	Tidigare markanv:	Våtmark
Kommun:	Staffanstorp	Hävd:	partier av vassen slås
Dammyta:	4000 m ²	Antal öar:	?
Djup:	0-1 m	Slutenhet:	närhet till träd/skog
Läge:	800 m N Esarps k:a	Andra biologiska	
Färdig:	1993-1994	undersökningar:	nej

Objektsbeskrivning

Alberta mosse är en av de få kvarvarande våtmarkerna i Höje å avrinningsområde. Från att ha varit en öppen våtmark med vattenspeglar och ett varierat växt- och djurliv har mossen pga låga vattenstånd, övergödning och upphörd hävd, alltmer vuxit igen. Restaurering av Alberta mosse påbörjades 1992 och sker med bidrag från Höje å projektet.

Resultat från fågelinventeringen

Endast inventerad 1995 och då bedömdes endast gräsand, brun kärnhök och sothöna som möjliga eller troliga häckare. Resultatet är troligen missvisande eftersom mossen hyser betydligt fler häckande fågelarter men dessa har inte täcks in vid det enda inventeringsbesöket.

H21. Sjöstorp 3:6

Fastighet:	Sjöstorp 3:6	Tidigare markanv:	våtmark/ohävdad gräsmark
Kommun:	Lund	Hävd:	nej
Dammyta:	2 500 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	ca 1 m	Slutenhet:	närhet till träd/skog
Läge:	2,4 km V Dalby söder- skog	Andra biologiska undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00
Färdig:	april 1994		

Objektsbeskrivning

En av Råbydikets få relativt orörda bäckar mynnar i dammen. Bäckens rinner genom en frodig ravin strax söder om Hardeberga säteri. Dammen har grävts ut i den nedre delen, där en sedan länge pågående utfyllnad närmade sig bäckravinen. En tröskel i utloppet dämmer vattennivån ca 1 m över dikets botten. Den kraftigt stigande terrängen gör att dammen ligger relativt djupt och har långa slänter. Med undantag för den översta delen av dammen, var strandkanten täckt av ett brett bälte av jättegröe, som också växte ut och bildade en matta på vattenytan närmast utloppet (1998). Bottenfaunan hade såväl högt art- som individantal.

Resultat från fågelinventeringen

Av änder och vadare häckade endast 1 par gräsand 1998. Istället var det närheten till buskar och träd som satte sin prägel på dammen. Kärrsångare noterades som trolig häckare med 2-3 par (1998 och 2000) samt buskskvätta och hämpling med vardera 1 par 1998.

Även när det gäller rastande fågel var arterna knutna till buskar och träd och bl.a. noterades törnsångare och näktergal.

H22. Hemmestorp 1:25

Fastighet:	Hemmestorp 1:25,	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Staffanstorp	Hävd:	nej
Dammyta:	5400 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	ca 1 m	Slutenhet:	träd/skog intill
Läge:	1,2 km SO Bjällerups kyrka	Andra biologiska undersökningar:	nej
Färdig:	november 1994		

Objektsbeskrivning

Dammen har grävts i ett låglänt parti där ca 120 m dike utgjorde det enda öppna vatten i ett för övrigt kulverterat tillflöde till Höje å. Området utgör resterna av en våtmark och över-svammades årligen vid höga vattenflöden. Dammen är till största delen grävd på åkermark. I södra delen har 25 meter kulvert brutits upp, i väster är dammen en utvidgning av diket medan den på östra sidan består av ett vassområde som har lämnats orört.

Resultat från fågelinventeringen

Mycket art och individfattig damm. Endast gravand, gräsand och kärrsångare var möjliga häckare 1995.

H23. Flädie 8:4, vid tegelbruket

Fastighet:	Flädie 8:4,	Hävd:	nej
Kommun:	Lomma	Antal öar:	inga
Dammyta:	2 500 m ²	Slutenhet:	närhet till träd/skog
Djup:	ca 1 m	Andra biologiska	
Läge:	200 m O Flädie tegelbruk	undersökningar:	veg 98 samt bf 98
Färdig:	november 1994		
Tidigare markanv:	åker		

Objektsbeskrivning

Vid sidan av Önerupsbäcken har två små dammar anlagts. Den norra dammen, som ingått i inventeringen, mottar vatten via rör från Önerupsbäcken samt dagvatten och dräneringsvatten från tegelbruket.

Resultat från fågelinventeringen

Inga häckningsindicier vid besök 1995.

H24. Svinarp

Fastighet:	Äspet 2:5, 1:28, Svinarp	Tidigare markanv:	ohävdad gräsmark
2:1		Hävd:	nej
Kommun:	Staffanstorp, Lund	Antal öar:	1
Dammyta:	8000 m ²	Slutenhet:	träd/skog intill
Djup:	0-1 m	Andra biologiska	
Läge:	3,5 km V Genarp	undersökningar:	nej
Färdig:	november 1994		

Objektsbeskrivning

Dammen har anlagts som en utvidgning av Höje å huvudfåra. Efter att ån rätades vid sekelskiftet har detta parti, som troligtvis utgör rester av våtmarkspartier eller meanderslingor, tidvis brukats som åker och tidvis som bete. Under de sista åren före anläggning stod marken obrukad. Stor sedimenttransport från uppströms liggande sträckor av Höje å har grundat upp dammen så att vissa partier är torrlagda vid lågvatten. Området utgör idag en våtmark som endast under högvattenperioder står helt under vatten.

Resultat från fågelinventeringen

Relativt artfattig damm och vid enda inventeringen 1995 konstaterades trolig häckning av tofsvipa (3 par) och mindre strandpipare (1 par). Den senare är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnad* (NT).

H25. Dalby 23:3

Fastighet:	Dalby 23:3	Hävd:	nej
Kommun:	Lund	Antal öar:	inga
Dammyta:	4700 m ²	Slutenhet:	närhet till träd/skog
Djup:	ca 2 m	Andra biologiska	
Läge:	600 m S Dalby kyrka	undersökningar:	nej
Färdig:	mars 1995		
Tidigare markanv:	åker/ohävdad gräsmark		

Objektsbeskrivning

Ett av dagvattenutflödena från Dalby samhälle mynnar i dammen, dessutom mottas dräneringsvatten från åkermark. Den kraftiga lutningen på befintligt dike utnyttjades vid

anläggning av dammen. Schaktmassorna från dammens övre del har använts till en vall i dammens nedre del. Vallen sluttar flackt mot åkermarken nedströms och tröskeln i utloppet håller vattennivån nära vallkrön och omgivande mark, vilket gör att dammen är vacker och smälter väl in i landskapet.

Resultat från fågelinventeringen

Mycket artfattig damm och endast 1 par av vardera gravand och gräsand bedömdes som möjliga häckare 1995.

H29. Fjelle 8:3

Fastighet:	Fjelle 8:3,	Hävd:	nej
Kommun:	Lomma	Antal öar:	inga
Dammyta:	10 100 m ²	Slutenhet:	öppet läge
Djup:	ca 1 –1,5 m	Andra biologiska	
Läge:	400 m NO Flädie kyrka	undersökningar:	nej
Färdig:	mars 1996		
Tidigare markanv:	åker		

Objektsbeskrivning

Dammen är en utvidgning av Önnerupsbäcken på en sträcka av nästan 400 m. Bäckens går längs denna sträcka i en dalbotten och marken öster om dammen stiger relativt kraftigt. Dammen har ett stort tillrinningsområde, hela övre Önnerupsbäcken, med en markanvändning som domineras av jordbruk. Näringsbelastningen är därmed hög och den långsmala dammen har förutsättningar att vara en god näringsämnesfälla.

Resultat från fågelinventeringen

Relativt fågelrik damm och vid inventeringen 1998 konstaterades trolig eller möjlig häckning av 9 arter, däribland vigg 1 par, skrattnås 1-2 par, gulärta 1-2 par samt kärsångare 2-3 par. Vid återinventeringen året därpå noterades endast 3 arter som möjliga eller troliga häckare. Gulärta är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnad* (NT).

H35. Björnstorps 1:1, Ettarps ängar

Fastighet:	Björnstorps 1:1	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Lund	Hävd:	nej, beteseffekt av gäss?
Dammyta:	36 000 m ²	Antal öar:	1
Djup:	ca 1 - 2 m	Slutenhet:	öppet läge
Klar:	september 1996	Andra biologiska	
Läge:	2,4 km V Gödelövs k:a	undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00

Objektsbeskrivning

Området som är låglänt utgjordes fram till 1940-talet av betesmarker. Efter utdikning och uppodling har marknivån successivt sjunkit, och de senaste åren har området regelbundet översvämmats. Dammen har två vattenspeglar mellan vilka det finns ett betongdämme som gör att vattennivån ligger högre i den östra dammen än i den västra. Tillflödet till dammen sker från Björnstorpsbäcken, dräneringsledningar och från Ettarps by. Utloppet från dammen går genom två ledningar direkt till Höje å huvudfåra. Den stora vattenspegeln och de flacka slänterna ger ett vackert intryck i det öppna landskapet. Vegetationen runt dammen artrik (1998). Vattenytan var nästan helt fri från flytande växter och vassbård runt dammen saknades då bete bedrivits. Bottenfaunan (1998) var artrik och hade högt individantal.

Resultat från fågelinventeringen

En artrik damm med framför allt mycket rastande fågel. Vid de tre inventeringarna konstaterades troliga eller möjliga häckningar utav 14 arter. Flest häckningar konstaterades vid den senaste inventeringen och bl.a. noterades 6 par gräsand, 1-2 par skedand, 1 par brunand, 1 par mindre strandpipare och 1 par gulärta. Vid första inventeringstillfället (1997) fanns 3 par mindre strandpipare vid dammen. Flera av de häckande arterna är upptagna på den nationella rödlistan för hotade arter. Skedand, mindre strandpipare och gulärta (den sydliga rasten *flava*) är alla upptagna som *missgynnade* (NT) medan brunand betraktas som *så rbar*(VU).

Även för rastande fågel har dammen stor betydelse. Nämnas kan 13 mosnäppor, 33 sothöns och 24 skogssnäppor, alla sedda 2000.

H38. Genarp 7:3

Fastighet:	Genarp 7:3 m fl	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Lund	Hävd:	nej
Dammyta:	10 000 m ²	Antal öar:	inga
Djup _(min) :	0,7 - 1,5 m	Slutenhet:	öppet läge
Klar:	februari 1997	Andra biologiska	
Läge:	1 km NV Genarps k:a	undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00

Objektsbeskrivning

Dammen, som mottar vatten från Ellebäck, är anlagd i två delar vilka förbinds via en rörledning. En omläggning av Ellebäck har gjort att hela bäcken leds in i dammen för att sedan bräddas ut i Höje å. Sedan juli 1998 genomförs mätningar av näringsreduktionen i dammen av Höjeå-projektet. Bottenfauna undersökningen visade högt såväl art som individ antal (1998). Under vattensvegetationen var riklig och strandremsan var mestadels låg- och glesbevuxen (1998).

Resultat från fågelinventeringen

Relativt artrik damm och totalt de båda inventeringsåren noterades 8 möjliga eller troliga häckningar. Som i så många andra nyanlagda våtmarker häckade mindre strandpipare med 1-2 par och gravand 1 par. Även rödbena häckade med 1 par 1998. Vid inventeringen 2000 hade arterna som kräver lite mer vegetation, däribland gräsand 2 par, sothöna 1-2 par etablerat sig.

H41. Äspet 1:26, Toppeladugård

Fastighet:	Äspet 1:26	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Lund	Hävd:	nej
Dammyta:	16 000 m ²	Antal öar:	1
Djup:	1,70 m	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	1,5 km NV Genarps k:a	Andra biologiska	
Färdig:	våren 1998	undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00

Objektsbeskrivning

Dammen har anlagts på åkermark intill Höje å, strax nedströms Genarp och mottar vatten från två dräneringsstammar. Utloppet sker via en brunn med brädsättar så att vattennivån kan regleras. Stränderna är mycket flacka med släntlutningar mellan 1:5–1:20. Vid vegetationsinventeringen 1998 var dammen i det närmaste vegetationsfri och området kring dammen var till största delen bevuxen med ruderat växter (1998). Individ och artantal av bottenfauna var däremot högt (1998). Dammen var endast några månader vid de båda inventeringarna.

Resultat från fågelinventeringen

Relativt artrik damm och totalt bedömdes 9 arter som möjliga eller troliga häckare vid de båda inventeringarna. Nämnas kan 1 par mindre strandpipare, tofsvipa 2-3 par 1998 och 1 par 2000, gräsand 3- 4 par 2000, vigg 2- 3 par 1998 och 1 par 2000.

H50. Kannikemarken 1:1

Fastighet:	Kannikemarken 1:16	Tidigare markanv:	betesmark
Kommun:	Lomma	Hävd:	bete av nötkreatur
Dammyta:	61 000 m ²	Antal öar:	2
Djup:	ca 0,5 m	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	3 km S Fjellie kyrka	Andra biologiska	
Färdig:	hösten 1999	undersökningar:	nej

Objektsbeskrivning

Vid Östra Kannik, på ängarna intill Höje å, har den hittills största våtmarken i projektet anlagts. Åfåran är här mycket djup och vattennivån ligger långt under marknivån vid normala flöden. För att få upp vattnet till marknivå har åvatten därför hämtats 850 m längre uppströms via en kulvert, som närmast våtmarken övergår i en öppen fåra. Vatten hämtas också från dräneringssystem norr om våtmarken. Utloppet sker över ett betongdämme med ingjutna naturstenar kombinerat med en sektion med brädsättar, så att vattennivån i våtmarken kan regleras. Vattendjupet varierar från någon decimeter till en halv meter. Ängarna runt våtmarken betas av nötkreatur.

Resultat från fågelinventeringen

Mycket intressant och fågelrik våtmark. Anlades 1999 och redan vid inventeringen 2000 noterades 9 troliga och 1 möjlig häckning. Nämnas kan gravand 6-7 par, årta 1 par, skedand hela 3 par, strandskata 5 par, tofsvipa 9 par, skärfläcka 6-7 par och gulärta 2-3 par. Av dessa är årta upptagen på den nationella rödlistan som *sårbar*(VU), skedand, skärfläcka och gulärta (den sydliga rasen *flava*) bedöms som *missynnade* (NT).

Även som rastlokal är våtmarken betydelsefull för framför allt änder och vadarfåglar. I samband med inventeringen noterades bl.a. kricka 18 ex, vigg 25 ex, brunand 1 ex, mosnäppa 4 ex, rödbena 12 ex, grönbena 4 ex och brushane 1 ex.

H52.Vallkärra 22:4

Fastighet:	Vallkärra 22:4	Tidigare markanv:	åker
Kommun:	Lund	Hävd:	fr o m 2001 bete av kor
Dammyta:	ca 7000 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	0,5-1,0 m	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	1 km N Nöbbelövs k:a	Andra biologiska	
Färdig:	hösten 1999	undersökningar:	nej

Objektsbeskrivning

Damm 52 har anlagts på f d åkermark ovanför Nöbbelövs mosse, på norrsidan av Vallkärrabäcken och mottar vatten från denna. Inloppet sker via ett 70 m långt rör med intagspunkt i bäckfåran strax nedströms vägbron. Även utloppet sker via rör. Ett område på cirka 1,3 ha runt dammen kommer att hägnas in och betas. Dammen med kringområde blir därmed en utvidgning av de betade fuktängsområdena i Nöbbelövs mosse.

Resultat från fågelinventeringen

Artfattig damm och endast 4 arter bedömdes som möjliga eller troliga häckare. Dammen var endast några månader vid inventeringstillfället vilket förklarar det låga artantalet.

HV1. Dagvattendamm

Fastighet:	?	Färdig:	1996 (?)
Kommun:	Staffanstorp	Tidigare markanv:	trol. åker
Dammyta:	ca 2000 m ²	Hävd:	nej
Djup _{max} :	ca 2 m	Antal öar:	inga
Läge:	N väg 11 mellan Staffanstorp och Kyrkheddinge.	Slutenhet:	öppet läge
		Andra biologiska undersökningar:	veg 98 samt bf 98

Objektsbeskrivning

Damm vid väg 11 som anlagts av Vägverket som en vägdagvattendamm. Den ingår således ej i Höje å projektet, men är med i uppföljningsstudien som ett jämförelseobjekt till anlagda miljö- och bevattningsdammar. Slänt- och bottenlutningarna varierar, men är generellt mycket branta.

Resultat från fågelinventeringen

Endast 1 par tofsvipa och 1 par gulärta bedömdes som trolig respektive möjlig häckare i dammens närhet.

K3A, Kristinetorp 1:2

Fastighet:	Kristinetorp 1:2	Tidigare markanv:	åkermark
Kommun:	Eslöv	Hävd:	nej
Dammyta:	50 000 m ²	Antal öar:	inga
Djup:	max 3,5 m	Slutenhet:	närhet till träd/skog
Läge:	Kristinetorps gård, SV Löberöd	Andra biologiska undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00
Färdig:	maj 1997		

Objektsbeskrivning

Denna bevattningsdamm har skapats genom utgrävning och invallning av en svacka och dämning i en mindre bäck. Vid högflöden fylls dammen med vatten som magasineras till bevattningssäsongen. För att undvika att bäcken nedströms torkar ut leds en viss mängd vatten förbi dammen i rör. När vattennivån är som lägst är dammen endast 1 dm djup på en yta av 2,6 ha. Vegetationen var ganska artfattig och enahanda. Runt hela dammen fanns en bård av rörflen (1998). Bottenfaunan var art och individrik (1998).

Resultat från fågelinventeringen

Vid första inventeringen var dammen endast någon månad gammal men trots detta hade mindre strandpipare (1 par) och gravand (1 par) hunnit etablera sig. Även vid inventeringarna 1998 och 2000 noterades mindre strandpipare. Vid inventeringen 2000 hade fler arter etablerat sig som möjliga eller troliga häckare. Däribland fanns gråhakedopping 1 par, vigg 4 par, sothöna 5 par och gulärta 1 par.

K4, Skarhult 2:3, vid Skatteborgs gård

Fastighet:	Skarhult 2:3,	Kommun:	Eslöv
Skarhult 5:3		Dammyta:	11 000 m ²

Djup:	max 2,7 m	Antal öar:	inga
Läge:	Norr om Flyinge	Slutenhet:	öppet läge
Färdig:	april 1997	Andra biologiska undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00
Tidigare markanv:	åkermark		
Hävd:	nej		

Objektsbeskrivning

Dammen har anlagts utgrävning och invallning av en svacka. Vatten samlas upp från sex olika dräneringsledningar som tillsammans avvattnar ett ca 400 ha stort område. Utloppet från dammen sker via en brunn till en större kulvert nedströms dammen. En viss mängd vatten leds kontinuerligt förbi dammen genom brunnen. En mindre damm som tidigare fanns på platsen har införlivats i den nya dammen.

Resultat från fågelinventeringen

Relativt fågelrik damm och totalt vid de båda inventeringarna noterades 8 arter som möjliga eller troliga häckare. Däribland fanns 1 par gråhakedopping, 5 par gräsand, 2-3 par vigg, 1 par mindre strandpipare och 1 par gulärta. Den senare är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnad* (NT).

K18, Ellinge 34:1

Fastighet:	Ellinge 34:1 m fl	Tidigare markanv:	åkermark
Kommun:	Eslöv	Hävd:	nej
Dammyta:	11 000 m ²	Antal öar:	1
Djup:	ca 2 m	Slutenhet:	träd/skog intill
Läge:	Utmed Bråån söder om Eslöv	Andra biologiska undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00
Färdig:	november 1996		

Objektsbeskrivning

Dammen har anlagts vid sidan av Bråån och tar emot ett delflöde av åns vatten via en ca 140 m lång ledning. Vattnet förs tillbaka till Bråån via en brunn med planksättar och en ledning. Dammbotten var till stora delar täckt av vattenpest och på ytan var andmat och stor andmat mycket vanliga. Vegetationen i strandkanten var mestadels lågvuxen (1998). Både art och individantal var högt för bottenfaunan.

Resultat från fågelinventeringen

Relativt fågelrik damm med 9 möjliga eller troliga häckare. Däribland kan nämnas gravand 1 par knipa 2-3 par (1998) och mindre strandpipare 1 par (1998). Vid inventeringen 2000 noterades endast 3 möjliga eller troliga häckare.

K25, Skarhult 13:36, våmark vid Skarhults gods

Fastighet:	Skarhult 13:36	Tidigare markanv:	betesmark
Kommun:	Eslöv	Hävd:	bete av nötkreatur
Dammyta:	53 000 m ²	Antal öar:	1
Djup (max):	ca 0,8 m	Slutenhet:	närhet till träd/skog
Schaktmassor:	12 500 m ³	Andra biologiska undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00
Läge:	V om Skarhults gods		
Färdig:	maj 1997		

Objektsbeskrivning

På området där våtmarken anlagts bedrevs under slutet av 1800-talet, och kanske i början av 1900-talet, översilning för att öka höskörden. För att föra vatten från Bråån till den nuvarande våtmarken har tillloppskanalen från översilningsepoken åter tagits i bruk. I utloppet från våtmarken finns ett dämme som möjliggör reglering av vattennivån. I projektet har även ingått stängsling av ett större område runt våtmarken, för att genom bete motverka att den växer igen. Vegetationen runt dammen var ganska artfattig i förhållande till sin storlek (1998). I strandkanten och ute i det grunda vattnet växte svalting, vattenpilört och enstaka exemplar eller små ruggar av rörfen, bredkaveldun och mannagräs. Bottenfaunan hade däremot såväl högt art som individantal (1998). Dammen var fisktom (2000).

Resultat från fågelinventeringen

En mycket art och individrik våtmark som är betydelsefull för såväl rastande som häckande fåglar. Hela 19 arter bedömdes som möjliga eller troliga häckare vid de tre inventeringarna. Allt eftersom vegetationen runt dammen etablerat sig har antalet arter och antalet par ökat. Gräsand har ökat från 1 par 1997 till 7 par 2000, sothöna från 0 par 1997 till 2-3 par 2000, tofsvipa från 5 par 1997 till 9 par 2000 och rödbena från 1-2 par 1997 till 5-6 par 2000. Andra arter har varit mer stabila som mindre strandpipare 1-2 par årligen, storspov 1 par 1998 och 2000 samt gulärta 1-3 par årligen. Vid senaste inventeringen noterades dessutom årtå 2 par, skedand 2 par och skärfläcka 1 par. Alla dessa är upptagna på den nationella rödlistan som *missgynnade* (NT) eller *sårbara* (VU).

Även för rastande fågel har dammen stor betydelse. Nämnas kan sångsvan 2 ex, gräsand 65 ex, kricka 11 ex, mosnäppa 6 ex, svartsnäppa 4 ex och grönbena 4 ex.

K27 Boaröd 15:1

Fastighet:	Boaröd 15:1	Tidigare markanv:	ohävdad gräsmark
Kommun:	Tomelilla	Hävd:	nej
Dammyta:	3 500 m ²	Antal öar:	inga
Djup (max):	1,5 m vid högvatten	Slutenhet:	träd/skog intill
Läge:	öster om Åsperöd	Andra biologiska	
Färdig:	maj 1999	undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00

Objektsbeskrivning

En mindre damm som anlagts utmed Tranåsbäcken. För att få upp vattennivån i dammen leds ett delflöde från bäcken till dammen via en 200 m lång rörledning. Utloppet, åter till Tranåsbäcken, sker via rör. Vattenvegetation saknades i stort sett helt och strandvegetationen utgjordes huvudsakligen av olika ruderväxter (1998). Bottenfaunans art och individantal var dock högt (1998).

Resultat från fågelinventeringen

Dammen var nästan helt nyanlagd vid inventeringstillfället vilket förklarar varför inga häckande arter konstaterades.

K30 A1, Flyinge 22:1, damm vid Flyinge Stuteri

Fastighet:	Flyinge 22:1	Färdig:	maj 1997
Kommun:	Lund	Tidigare markanv:	ohävdad ängsmark
Dammyta:	15 000 m ²	Hävd:	nej
Djup (max):	ca 0,7 m vid lågvatten	Antal öar:	1
Läge:	Flyinge vid Kävlingeån	Slutenhet:	öppet läge
		Andra biologiska undersökningar:	veg 98 samt bf 98

Objektsbeskrivning

En grund damm/våtmark med flacka stränder som anlagts utmed Kävlingeån. In- och utlopp från och till ån sker via öppna kanaler. Från sydväst leds även vatten från Sularpsbäcken in i våtmarken via rör. Vegetationsinventeringen (1998) visade att denna damm var en av de allra artrikaste i undersökningen. Botten var till stor del täckt av vattenpest. Vegetationen i strandzonen utgjordes mestadels av högvuxna bestånd av rörflen, jättegröe. Vissa strandpartier var dock mer öppna, med en glesare, mer lågvuxen vegetation. Bottenfaunans individ och artantal var högt (1998).

Resultat från fågelinventeringen

Endast 6 arter bedömdes som möjliga eller troliga häckare. Däribland mindre strandpipare 1 par, tofsvipa 2-3 par, rödbena 1 par och gulärta 1 par. Mindre strandpipare och gulärta är båda upptagna på den nationell rödlistan som *missgynnade* (NT).

K30 A2, Flyinge 22:1 våtmark vid Flyinge Stuteri

Fastighet:	Flyinge 22:1	Färdig:	maj 1997
Kommun:	Lund	Tidigare markanv:	ohävdad ängsmark
Dammyta:	10 000 m ²	Hävd:	fr o m 2001 fårbeta
Djup (max):	ca 0,1 m vid lågvatten	Antal öar:	inga
Läge:	Flyinge vid Kävlingeån	Slutenhet:	närhet till träd/skog
		Andra biologiska undersökningar:	veg 98 samt bf 98

Objektsbeskrivning

En grund våtmark med flacka stränder utmed Kävlingeån. In- och utlopp sker via öppna kanaler från och till ån. Ett dräneringsrör från söder har också letts in i våtmarken. Vattenståndet regleras ner till en viss nivå av vattennivån i Kävlingeån. Strandzonen och mer än halva ytan av denna grunda våtmark hade vid vegetationsinventeringen (1998) redan hunnit växa igen med högvuxna bestånd av främst rörflen, jättegröe, vass och bredkaveldun. Den västligaste delen av dammen var nästan helt övervuxen med svalting och här fanns också stora bestånd av säv. Bottenfaunans artantal var högt medan individantalet av måttligt (1998).

Resultat från fågelinventeringen

Relativt artrik damm och 8 arter bedömdes som troliga och 2 som möjliga häckare vid de båda inventeringarna 1997 och 1998. Av vadarna häckade tofsvipa, mindre strandpipare och rödbena med vardera 1 par 1997. Gräsand 3-4 par, sothöna 1 par, rörsångare 1-2 par och sävsparv 1 par hade etablerat sig vid inventeringen 1998. Dessutom häckade gulärta med 1 par. Dammen utnyttjas även av de storkar som häckar vid Flyinge kungsgård.

K30 A3, Flyinge 22:1 m fl, damm vid Flyinge Stuteri

Fastighet:	Flyinge 22:1,	Färdig:	maj 1997
Ekeberga 1:4		Tidigare markanv:	ohävdad ängsmark
Kommun:	Lund	Hävd:	nej
Dammyta:	16 000 m ²	Antal öar:	1
Djup (max):	ca 0,5 m vid	Slutenhet:	träd/skog intill
lågvattnen		Andra biologiska	
Läge:	Flyinge vid	undersökningar:	veg 98 samt bf 98
Kävlingeån			

Objektsbeskrivning

En grund damm/våtmark med flacka stränder utmed Kävlingeån som anlagts i två sektioner, vilka har förbindelse via ett rör. In- och utlopp sker via öppna kanaler från och till ån. Dock har in- och utloppen rörlagts under den väg som går utmed Kävlingeån, så att denna fortsatt är framkomlig. Förutom åvattnet leds även ett dike som avvattnar ca 200 ha in i dammen/våtmarken från söder. Denna damm/våtmark hade det högsta antalet våtmarksväxter av samtliga undersökta objekt. Ute i vattnet dominerade vattenpest. I strandzonen omväxlade glesa, högvuxna vassar med mera lågvuxen vegetation och fläckar av barmark (Vegetationsinventeringen 1998). Bottenfaunans artantal var högt medan individantalet av måttligt (1998).

Resultat från fågelinventeringen

Sju arter bedömdes som möjliga eller troliga häckare. Däribland kan nämnas 1 par av vardera strandskata, tofsvipa och mindre strandpipare. Dessutom 1-2 par skrattmåsar och 1-2 par sävsparv. Den mindre strandpiparen är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnad* (NT).

K46. Holmby 7:4

Fastighet:	Holby 7:4	Tidigare markanv:	åkermark
Kommun:	Eslöv	Hävd:	nej
Dammyta:	13 000 m ²	Antal öar:	inga
Djup (max):	1,9 vid högvatten	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	norr om Flyinge	Andra biologiska	
Färdig:	oktober 1999	undersökningar:	nej

Objektsbeskrivning

Här har dammen projekterats så att den inte skall stå i konflikt med fiskeintressena. Den bäck vars vatten leds in i dammen är ett viktigt reproduktionsområde för vandrande fisk (öring). För att inte utgöra ett vandringshinder har dammen placerats i svackan där bäcken tidigare gått och ett ny bäck har grävts vid sidan om dammen. Intaget av vatten från bäcken till dammen har delats upp på flera mindre intagsrör för att strömmen in i dammen skall vara mindre än i bäckfåran. Därmed skall öringen inte lockas att vandra in i dammen.

Resultat från fågelinventeringen

Endast 5 arter bedömdes som möjliga eller troliga häckare. Dammen var nyanlagd vid inventeringen vilket förklarar det låga artantalet. Nämnas kan tofsvipa 1 par och mindre strandpipare 1 par. Den mindre strandpiparen är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnad* (NT).

K50, Hoby 3:2

Fastighet:	Hoby 3:2, 3:3	Tidigare markanv:	åkermark, ohävdad
Kommun:	Lund	ängsmark	
Dammyta:	5000 m ²	Hävd:	nejtur
Djup (max):	1,7 m	Antal öar:	inga
Läge:	NO om V.Hoby	Slutenhet:	närhet till träd/skog
Färdig:	september 1997	Andra biologiska undersökningar:	veg 00, bf 00

Objektsbeskrivning

Dammen har anlagts i ett svårdränerat område. Till dammen leds vatten från ett antal dräneringsledningarna samt ett mindre öppet dike. Vatten leds ut från dammen via en brunn med planksättar och en kulvert till ett öppet dike. Schaktmassorna har placerats på intilliggande åkermark.

Resultat från fågelinventeringen

Mycket lågt artantal och endast två arter bedömdes som möjliga häckare nämligen strandskata och gulärta. Gulärta är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnad* (NT).

K98, Rolsberga 10:7 m fl

Fastighet:	Rolsberga 10:7 Böstofta 17:1	Tidigare markanv:	åkermark
Kommun:	Höör	Hävd:	bete av nötkreatur
Dammyta:	9 200 m ²	Antal öar:	inga
Djup (max):	1,7 m	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	Öster om Rolsberga	Andra biologiska undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00
Färdig:	januari 1998		

Objektsbeskrivning

Dammen har anlagts genom utvidgning av ett befintligt dike. I utloppet av dammen har en trappa anlagts med tre dämmen på olika höjd, för att göra det möjligt för vandrande fisk att ta sig vidare längre upp i diket. Dammen var vid vegetationsinventeringen (1998) endast drygt ett halvår gammal och omgavs på sydsidan av en gräsbeklädd skyddszon och på norrsidan en sandig trädesåker. Strandkanten var till stor del ännu kal.

Resultat från fågelinventeringen

Mindre strandpipare var den enda art som bedömdes häcka vid inventeringen 1998. Arten bedömdes även som trolig häckare 2000. Ytterligare 4 arter bedömdes häcka 2000. Mindre strandpipare är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnad* (NT).

K103, Snogarp 2:1

Fastighet:	Snogarp 2:1	Tidigare markanv:	åkermark
Kommun:	Ystad	Hävd:	nej
Dammyta:	6000 m ²	Antal öar:	1
Djup (max):	2,0 m vid lågvatten	Slutenhet:	träd/skog intill
Läge:	Vid Snogarp nära Blentarp	Andra biologiska undersökningar:	bf 98, veg 98
Färdig:	oktober 1997		

Objektsbeskrivning

Dammen har anlagts som en utvidgning av ett rätat vattendrag. Ingen dämning har gjorts och vattennivån i dammen följer därför nivån i vattendraget. Vegetationen i denna, ett år gamla, damm var sparsam och koncentrerad till den kant, som utgör den forna dikeskanten. Strandzonen var till stor del kal. (Vegetationsinventeringen 1998). Bottenfaunans artantal var lågt medan individantalet var måttligt (1998).

Resultat från fågelinventeringen

Endast mindre strandpipare bedömdes som trolig häckare vid inventeringen 1998. Arten är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnad* (NT).

K106 Knutstorp 1:1

Fastighet:	Knutstorp 1:1	Tidigare markanv:	åkermark
Kommun:	Lund	Hävd:	bete av kor
Dammyta:	11 000 m ²	Antal öar:	inga
Djup (max):	2 m vid högvatten	Slutenhet:	närhet till träd/skog
Läge:	Ö om S. Sandby	Andra biologiska	
Färdig:	januari 1999	undersökningar:	veg 00 samt bf 00

Objektsbeskrivning

En bevattningsdamm som har anlagts på betesmark norr om Knutstorps gård. Dammen förses med vatten via ett rör från ett öppet dike. Utloppet går via en brunn med planksättare och rör till Vällsbäcken. Dammen har utformats med varierande släntlutning, från 1:4-1:10

Resultat från fågelinventeringen

Sex arter bedömdes som möjliga eller troliga häckare. Däribland grågås 2 par, gravand 1-2 par och vardera 1 par av tofsvipa och strandskata. Av rastande fåglar kan nämnas 33 tofsvipor.

K125, Igellösa 9:1, 12:1

Fastighet:	Igellösa 9:1, 12:1	Tidigare markanv:	åkermark
Kommun:	Lund	Hävd:	nej
Dammyta:	16 000 m ²	Antal öar:	inga
Djup (max):	1,7 m vid högvatten	Slutenhet:	träd/skog intill
Läge:	S om Igellösa by	Andra biologiska	
Färdig:	februari 1999	undersökningar:	veg 00 samt bf 00

Objektsbeskrivning

Två dammar med olika vattennivåer har anlagts i ett tidigare dike. Dammarna förbinds med ett gjutet överfall. Till dammarna leds vatten från omkringliggande åkermark. Samtidig med dammarna anlades även en reningsanläggning för avloppsvatten från Igellösa by. Vattnet från anläggningen leds efter rening vidare ut i dammarna för att ytterligare renas.

Resultat från fågelinventeringen

Fågelfattig damm och endast fem arter bedömdes som möjliga eller troliga häckare. Däribland kan nämnas gräsand 4 par, knipa 1-2 par och gulärta 1 par. Gulärta är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnad* (NT).

K129, Slogstorp 17:8, damm vid Slogstorps mölla

Fastighet:	Slogstorp 17:8	Tidigare markanv:	igenvuxen kvarndamm
Kommun:	Eslöv	Hävd:	bete av får
Dammyta:	8 000 m ²	Antal öar:	1
Djup (max):	1,95 m vid högvatten	Slutenhet:	träd/skog intill
Läge:	SV Löberöd	Andra biologiska	
Färdig:	oktober 1997	undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00

Objektsbeskrivning

Vid Slogstorps mölla har den gamla kvarndammen, som tidigare var igenvuxen återskapats. Ett nytt dämme har byggts nedströms det gamla kvarndämet, som inte kunde utnyttjas eftersom vattenståndet vid högflöden då riskerat att stiga över acceptabla nivåer. Mätningar av näringsämnesreduktionen pågår i dammen sedan oktober 1997. Vattenmassan dominerades av vattenpest som täckte merparten av dammens botten. Strandzonen betades till största delen av får och dess vegetation var därmed relativt lågvuxen. Trots betet fanns också flera större bestånd med stor igelknopp, bredkaveldun, vasstarr och rörflen längs stranden (vegetationsinventeringen 1998). Bottenfaunans artantal liksom individantal var högt (1998).

Resultat från fågelinventeringen

Endast 4 arter med våtmarksanknytning häckade i dammen. Ytterligare 3 arter häckade i dammens närhet. Anmärkningsvärt var 1 par sångsvan som hade etablerat sig vid inventeringen 2000 liksom 1 par rörhöna.

K131, Jordboen 1:1

Fastighet:	Jordboen 1:1	Tidigare markanv:	åkermark, betesvall
Kommun:	Höör	Hävd:	bete av nötkreatur
Dammyta:	10 000 m ²	Antal öar:	inga
Djup (max):	1,55 m vid högvatten	Slutenhet:	träd/skog intill
Läge:	Vid Jordboen N	Andra biologiska	
Färdig:	Löberöd december 1997	undersökningar:	veg 98, 00 samt bf 98, 00

Provpunktsbeskrivning

Dammen har anlagts vid sidan av en mindre bäck och mottar ett delflöde av bäckvattnet som leds in via rör. Utlopp sker via en brunn med ett rör som mynnar i bäcken längre nedströms. Förutom trådformiga grönalger, som förekom i stora mängder, var vattenvegetationen mycket sparsam (vegetationsinventeringen 1998). Strandens betades av kor ända ut i vattnet varför vegetationen var kortsnaggad och inga högvuxna vassar förekom. Bottenfaunans artantal var måttligt medan individantalet var mycket högt (1998).

Resultat från fågelinventeringen

Måttligt artantal och sju arter noterades som möjliga eller troliga häckare vid de båda inventeringarna. Gravand häckade både 1998 och 2000 med 2 respektive 1 par. Mindre strandpipare bedömdes häcka endast 1998 med 1 par medan gulärta konstaterades som möjlig häckare 2000 (1 par). Både mindre strandpipare och gulärta är upptagna på den nationella rödlistan som *missgynnade* (NT).

I samband med inventeringen noterades hela 15 rastande sångsvanar, 2 knölsvanar och 1 svart svan. Den senare häckar i Australien men de individer som ibland ses i Sverige betraktas rymlingar från parker.

K139, Stora Harrie 5:23

Fastighet:	Stora Harrie 5:23	Tidigare markanv:	gräsyta
Kommun:	Kävlinge	Hävd:	gräset slås m maskin
Dammyta:	8 000 m ²	Antal öar:	inga
Djup (max):	1,7 m vid högvatten	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	Ö om Kävlinge	Andra biologiska	
Färdig:	maj 1998	undersökningar:	veg 00 samt bf 00

Provpunktsbeskrivning

En damm som har anlagts på Kävlinge Golfklubbs mark. Dammen har anslutits till befintligt system av dammar och bäck. Allt inkommande vatten leds via den nya dammen och vidare via ett stensatt betongdämme till det äldre systemet.

Resultat från fågelinventeringen

Endast inventerad 2000 och då bedömdes endast gräsand häcka med 3-4 par och sothöna med 1 par.

K147, Grimstofta 8:42

Fastighet:	Stora Harrie 5:23	Tidigare markanv:	gräsyta
Kommun:	Kävlinge	Hävd:	nej
Dammyta:	8 000 m ²	Antal öar:	inga
Djup (max):	1,7 m vid högvatten	Slutenhet:	öppet läge
Läge:	Ö om Kävlinge	Andra biologiska	
Färdig:	maj 1998	undersökningar:	veg 00 samt bf 00

Provpunktsbeskrivning

Dammen har anlagts vid sidan av en mindre bäck och mottar ett delflöde av bäckvattnet som leds in via rör. Utlopp sker via en brunn med ett rör som mynnar i bäcken längre nedströms.

Resultat från fågelinventeringen

Endast två arter bedömdes som möjliga eller troliga häckare. Det var mindre strandpipare 2 par och tofsvipa 1 par. Den mindre strandpiparen är upptagen på den nationella rödlistan som *missgynnade* (NT).

K159, Hammarlunda 2:1

Fastighet:	Hammarlunda 2:1	Tidigare markanv:	åkermark
Kommun:	Eslöv	Hävd:	nej
Dammyta:	12 000 m ²	Antal öar:	inga
Djup (max):	1,5 m vid högvatten	Slutenhet:	träd/skog intill
Läge:	V om Hammarlunda	Andra biologiska	
Färdig:	september 1999	undersökningar:	veg 00 samt bf 00

Provpunktsbeskrivning

Två dammar som har anlagts genom en utvidgning och dämning i det öppna vattendrag som tidigare gick genom området. Dammarnas vattennivå regleras av gjutna dämmen. På grund av de jordartsförhållanden som finns inom området är bäcken och även dammarn uttorkade under sommaren.

Resultat från fågelinventeringen

Inga arter konstaterades häcka vid inventeringen 2000.

Bilaga 2.

Artlistor, enskilda våtmarker

Resultatet från fågelinventeringarna i Höje å- och Kävlingeåprojekten åren 1994 – 2000 redovisas i denna bilaga.

Vid inventeringen noterades de fågelarter som utnyttjar dammen antingen som häckningsplats eller för födosök. Bedömning om eventuell häckning har inskränkt sig till att enbart gälla de arter som anses vara knutna till dammen som häckningsplats. Fåglar som uppvisade någon form av häckningsindicium såsom matning, sång, ungar, bo osv noterades som troliga häckare (**), medan fåglar utan dessa indicier, men som ändå ansågs vara potentiella häckningsfåglar, har angivits som möjliga häckare (*).

Inventeringsarbetet har gjorts av Martin Granbom vid följande tillfällen:

1994	1 besök i början av juni
1995	1 besök i början av juni
1996	nr H13, H14 och H19 besöktes en gång i juni
1997	2 – 3 besök i slutet av maj – början av juni
1998	2 besök i slutet av maj – början av juni
1999	ingen inventering
2000	2 besök, ett i första halvan av maj, ett i första halvan av juni dessutom besöktes H7, H38 och K129 3 gånger i maj – juni av Anna-Karin Olsson

Bilaga 3.

Totalartlista

Artlista över alla anträffade och häckande fågelarter från inventeringarna i Höje å- och Kävlingeåprojekten åren 1994 – 2000 redovisas i denna bilaga.

Fågelart	Antalet par, möjlig häckning	Antalet par, trolig häckning	Antalet rastande (vår)
Gråhakedopping	2	3,5	1
Storskarv			1
Häger			22
vit stork			2
S ångsvan		1	52
Knölsvan	5	9	40
Svart svan			1
Grågås		3	11
Kanadagås			1
Gravand	25	32,5	63
Gräsand	26,5	104,5	310
Kricka	1	2,5	34
Ärta		3	2
Skedand	4,5	5	
Vigg	25	35	78
Brunand	5		7
Knipa	13	28	25
Glada			1
Brun kärrhök	2		8
Fasan	2		3
Rapphöna	1		
Rörhöna	1	1	
Sothöna	11	37	80
Strandskata	20	21	37
Tofsvipa	8,5	100,5	93
Skärfläcka		7,5	
Större strandpipare	3	2	2
Mindre strandpipare	8	37,5	19
Mosnäppa			25
Skogsnäppa			101
Rödbena	4	11	17
Svartsnäppa			4
Grönbena			17
Drillsnäppa			6
Brushane			3
Storspov		2	1
Skrattmåå	8	4	517
Gråtrut			1
Fiskmåå			56
Fisktärna	1	1	7
Ringduva			4

Fågelart	Antalet par, möjlig häckning	Antalet par, trolig häckning	Antalet rastande (vår)
Skogsduva			1
S ånglärka		2	
Tornseglare			118
Ladusvala			267
Backsvala			29
Hussvala			246
Ångspiplärka	2,5	2,5	
Sådesärka	1	2	94
Gulärka	18	16,5	13
Stare			31
Gräshoppsångare			1
Sävsångare		1	
Kärrsångare	7	23	15
Rörsångare	3	4	1
Törnsångare		3	2
Stenskvätta			3
Buskskvätta		1	1
Koltrast		1	
Näktergal			4
Pilfink		1	26
Grönfink	1		
Gråparv	1		8
Hämpling	8	1	32
Sävparv	3	18,5	9